

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Beleidsplan 2023-2027

Wij zijn er altijd: de veiligheidspartner in het meest complexe
risicogebied van Nederland

Samenwerken aan zorg en veiligheid

Beleidsplan VRR

2023·2027

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Leeswijzer	4
Deel 1: De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond	5
De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond	6
Samenwerking met partners	9
Missie en visie	13
Regionaal Risicoprofiel 2022-2025	14
Deel 2: Doelstellingen 2023-2027	16
1 Voorbereid op de gevolgen van maatschappelijke ontwikkelingen	17
1.1 Hoogbouw	18
1.2 Maatschappelijke impact digitale verstoringen	19
1.3 De energietransitie	20
1.4 Klimaatverandering	22
2 De expert in omgevingsveiligheid voor gemeenten, bedrijven, partners en inwoners	24
2.1 Adviestaken domein Risicobeheersing	25
2.2 Adviseur voor een veilige en gezonde leefomgeving	28
2.3 Veiligheid in het haven- en industriegebied	30
3 Een betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie	31
3.1 Operationeel Plan Brandweezorg	32
3.2 Goede en tijdige ambulancezorg	34
3.3 Vakbekwaamheid	35
3.4 Piketorganisatie versterken	37
4 Het samenwerkingsplatform voor veiligheid	38
4.1 Netwerkfunctie veiligheidsregio's	39
4.2 Bevolkingszorg	41
4.3 Multi Intelligence Center	43
5. Klaar voor de toekomst	45
5.1 Wendbaar	46
5.2 Duurzaam	49
5.3 Open en transparant	50
5.4 Informatievoorziening op orde	51
Vaststelling	52

Voorwoord

Voor u ligt het Beleidsplan 2023-2027 van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. De VRR is dé veiligheidspartner op het gebied van fysieke veiligheid in het meest complexe risicogebied van Nederland. De VRR voorziet gemeenten, bedrijven en burgers van betrouwbare en integrale adviezen om een veilige leefomgeving te creëren. De VRR is een betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie die 24 uur per dag, zeven dagen per week de veiligheid van de burgers in de regio Rotterdam-Rijnmond waarborgt. En de VRR beschikt over een robuuste crisisorganisatie. Dat maakt de VRR op het gebied van fysieke veiligheid tot het platform waar alles samenkomt. In dit Beleidsplan 2023-2027 is te lezen wat de komende jaren van de VRR is te verwachten en hoe de VRR zich verder wil ontwikkelen om ook de incidenten van de toekomst het hoofd te kunnen bieden.

Dit is een tijd van waarin zich grote veranderingen voordoen. Op het gebied van omgevingsveiligheid, met een fundamentele stelselwijziging in het omgevingsrecht. Ontwikkelingen als klimaatverandering, de energietransitie en dreiging van digitale verstoringen. De huidige maatschappij heeft niet meer alleen te maken met 'klassieke' branden en incidenten, maar ook met nieuwe crises, die de samenleving ingrijpend kunnen ontwrichten. Het takenpakket van de VRR verandert en verbreedt geleidelijk, maar wel onherroepelijk. Dit vraagt om inzicht en deskundigheid als het gaat om risico's rond nieuwe vormen van energie en energieopslag, van extreem weer en hoogwater, rond (ultra)hoogbouw en digitale verstoringen. Het vraagt om geoefend en getraind personeel in ambulances en brandweerauto's, maar ook in crisisstaven, op kantoor en in de meldkamer. En bovendien moet een organisatie als de VRR in staat zijn om inspanningen voor langere tijd vol te houden in samenwerking met de ketenpartners. Ook de beschikbaarheid van informatie is cruciaal om de juiste besluiten te kunnen nemen. Maar daarbij mag de VRR ook de beveiliging van deze informatie niet uit het oog verliezen.

Ook de voortgang na de evaluatie Wet veiligheidsregio's vraagt om herbezinning op de rol, taak en verantwoordelijkheid van de VRR. Crisisbeheersing en brandweezorg van veiligheidsregio's dienen verder versterkt te worden. Samen met het bestuur zijn deze ontwikkelingen in het werk uitvoerig besproken. De regiogemeenten geven steun in het streven de verdere ontwikkeling van de VRR mogelijk te maken en te verankeren. In dit beleidsplan is vastgesteld welke zaken met prioriteit aangepakt worden en wat de doelen zijn voor de beleidsperiode 2023-2027.

De VRR beweegt mee met de veranderingen die op haar afkomen maar realiseert zich ook dat de wereld van morgen er ineens heel anders uit kan zien. Terwijl dit Beleidsplan werd geschreven leek de pandemie in een endemische fase gekomen en brak de oorlog uit in Oekraïne. Het is moeilijk te voorzien wat de wereld te wachten staat en wat dit voor effect heeft op de VRR. De grote veranderingen in de maatschappij en de snelle technologische ontwikkelingen maken het bijna een onmogelijke opgave om het beleid voor de komende vier jaar vast te leggen. Met het Algemeen Bestuur is daarom afgesproken dat de VRR de maatschappelijke ontwikkelingen scherp in de gaten houdt en wanneer dit vraagt om een bijstelling of aanvulling van het takenpakket dit expliciet met het Algemeen Bestuur wordt besproken. Onveranderd blijft dat de VRR zich 24 uur per dag en zeven dagen in de week inzet voor de veiligheid van de inwoners van deze regio.

Arjen Littooi
Algemeen directeur VRR

Leeswijzer

Het Beleidsplan 2023-2027 van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond bestaat uit twee delen. Het eerste deel gaat in op de organisatie van de VRR, de samenwerkingspartners, het Regionaal Risicoprofiel en de missie en visie van de VRR. Dit deel geeft een beeld van wat de VRR is en doet. Het tweede deel van het Beleidsplan is een uitwerking van de Ontwikkelagenda. In dit deel staat beschreven wat de strategische doelen van de VRR zijn en wat er de komende beleidsperiode te doen is om die doelen te bereiken.

Het tweede deel van het Beleidsplan 2023-2027 bestaat uit vijf hoofdstukken:

1. Voorbereid op de gevolgen van maatschappelijke ontwikkelingen
2. De expert in omgevingsveiligheid voor gemeenten, bedrijven, partners en inwoners
3. Een betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie
4. Het samenwerkingsplatform voor veiligheid
5. Klaar voor de toekomst

Deel 1: De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

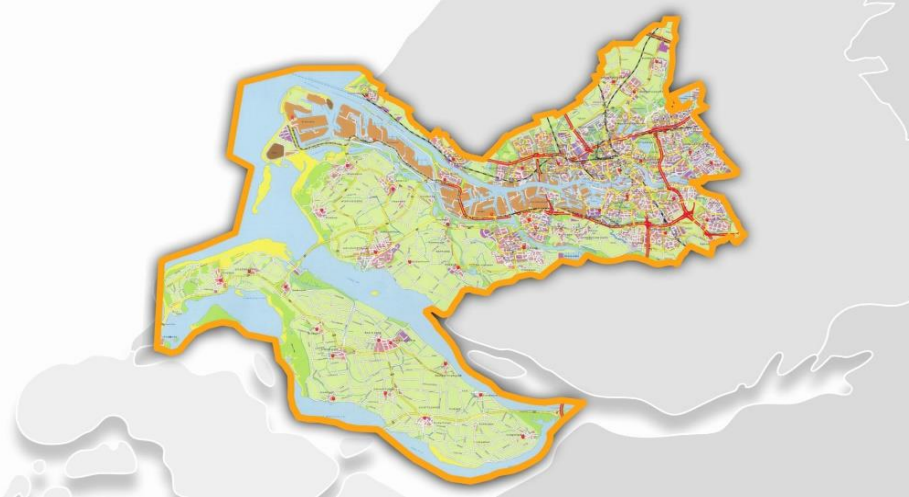
Samenwerking met partners

Missie en Visie

Regionaal Risicoprofiel

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) is een overheidsorganisatie die namens de dertien aangesloten gemeenten (vanaf 1 januari 2023) in de regio taken uitvoert op het gebied van rampenbestrijding, crisisbeheersing, risicobeheersing, brandweezorg, ambulancezorg en geneeskundige hulpverlening. De VRR staat voor 'samen sterk' in hulp- en zorgverlening en in risico- en crisisbeheersing. De VRR doet dit door een gezamenlijke inzet van hulpverleningsdiensten, burgers en bedrijfsleven. Hierdoor kan leed en schade bij incidenten worden voorkomen of beperkt.

Bestuurlijke inrichting

Elk college van burgemeester en wethouders draagt vanuit de Wet veiligheidsregio's (Wvr) zorg voor brandweer, rampenbestrijding en crisisbeheersing en voor de organisatie van de geneeskundige hulpverlening in zijn gemeente. Aan het hoofd van de VRR staat het Algemeen Bestuur (AB). Dit bestaat uit de burgemeesters van de aangesloten gemeenten. Het AB stelt de hoofdlijnen van het te voeren beleid en de financiële kaders vast. Ieder lid legt aan zijn of haar gemeenteraad verantwoording af over het beleid van de VRR. De leden van het AB kiezen uit hun midden een Dagelijks Bestuur (DB). Conform artikel 12 van de Wet Veiligheidsregio's worden de hoofdofficier van justitie en de coördinerend Dijkgraaf van de Waterschappen uitgenodigd om deel te nemen aan de vergaderingen van het Algemeen Bestuur. Ook de leden van de Veiligheidsdirectie worden uitgenodigd om als adviseur aanwezig te zijn.

De Veiligheidsdirectie is het hoogste ambtelijke orgaan op het terrein van risicobeleid, rampenbestrijding, crisisbeheersing en multidisciplinair grootschalig trainen, oefenen en optreden. Het is het adviesorgaan van het DB en AB van de VRR. Deelnemers aan de Veiligheidsdirectie zijn functionarissen van de VRR, Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR), DCMR Milieudienst Rijnmond, politie Eenheid Rotterdam, gemeente Rotterdam, Openbaar Ministerie, de Waterschappen, het Havenbedrijf Rotterdam en de coördinerend gemeentesecretaris. De Veiligheidsdirectie wordt geadviseerd door de Adviesraad Risico- en Crisisbeheersing (ARC).

Wet veiligheidsregio's

De Wvr is op 1 oktober 2010 in werking getreden en beschrijft de wettelijke taken en verantwoordelijkheden van de veiligheidsregio. Eind 2020 is deze wet geëvalueerd. Geconcludeerd is dat het huidige stelsel van crisisbeheersing en brandweezorg goed functioneert. Het blijft als uitgangspunt dienen en gezocht wordt naar verbeteringen op onderdelen. Aanpassing van de wet zal in een volgende kabinetsperiode plaatsvinden en valt dus binnen de beleidsperiode 2023-2027. De VRR is nauw betrokken bij het

programma 'Versterking crisisbeheersing en brandweezorg' van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Doel van dit programma is de ontwikkeling van één goed functionerend, landelijk dekkend, samenhangend, toekomstbestendig stelsel met een bijbehorend integraal wettelijk kader dat betrekking heeft op de crisisbeheersing en de brandweezorg. De VRR levert vanuit haar kennis en ervaring een bijdrage.

De organisatie van de VRR

De organisatie is opgebouwd langs de verschillende wettelijke taken en verantwoordelijkheden van de veiligheidsregio. We onderscheiden vier soorten taken: uitvoeren (bijv. de repressieve taak brandweer), adviseren (bijvoorbeeld evenementenadvies of brandweeraadvies bij hoogbouw), regisseren/coördineren (crisisbeheersingsplatform) en toezicht houden (bedrijfsbrandweeraanwijzingen). De VRR bestaat uit de Brandweer Rotterdam-Rijnmond, Ambulancezorg Rotterdam-Rijnmond, de meldkamers ambulancezorg en brandweer, risico- en crisisbeheersing en vier ondersteunende afdelingen. Deze ondersteunende afdelingen zijn Human Resources; Kwaliteit, Control en Audit; Facilitair Bedrijf; Concerttaken.

Brandweer Rotterdam-Rijnmond

De brandweer staat voor een veilige (fysieke leef)omgeving binnen de complexe en veelzijdige regio Rotterdam-Rijnmond. Dit doet de brandweer door incidenten - klein en groot - te bestrijden, de gevolgen ervan te beperken en nieuwe incidenten te voorkomen. De brandweer is behulpzaam, daadkrachtig en deskundig en staat altijd paraat om problemen op te lossen en hulp te verlenen aan wie dat nodig heeft. Gemiddeld wordt de brandweer in deze regio 18.000 keer per jaar gealarmeerd, dat is zo'n vijftig keer per dag! De VRR koerst op een flexibele en dynamische brandweezorg, die is afgestemd op de risico's van het gebied. Dit vraagt om een optimale mix van Veilig Leven, preventie en repressie.

De Brandweer Rotterdam-Rijnmond wil een toonaangevende brandweerorganisatie blijven: naar buiten en vanbinnen; een organisatie waarin men elkaar ruimte, vertrouwen en verantwoordelijkheid geeft; waarin iedereen zich onderling verbonden voelt en makkelijker samen tot resultaten komt. Lees meer hierover in het programma Brandweer Toonaangevend.

De brandweer werkt aan een visie op Incidentbestrijding die moet zorgdragen voor een gemeenschappelijk perspectief binnen de brandweerorganisatie, die beschrijft wat de leidende principes zijn, wat de organisatie móet doen en wat zij wíl doen en die daarmee een kapstok biedt voor beleidsmatige keuzes.

Brandweercollega's kunnen in de hele regio worden ingezet en er wordt verwacht dat ze een groot spectrum aan vaardigheden beheersen om alle voorkomende incidenten te kunnen bestrijden. Het is onmogelijk voor iedereen om alles even goed te beheersen, daarom zijn in de regio veel specialismen ontstaan, naast de extra taken voor medische ondersteuning zoals reanimaties en afhijsingen. Specialismen zijn bijvoorbeeld natuurbrandbestrijding en waterongevallenbestrijding. Verder maakt het Reddingsteam Hoogteverschillen (samenwerking GB en VRR) het verschil bij redding op grote hoogte, diepte of andere moeilijk bereikbare plekken. Maar de brandweer zit niet stil. In de vorige beleidsperiode is een Quick Respons Team (QRT) en een Team Digitale Verkenning opgericht. Het QRT trekt samen op met de politie en de Dienst Speciale Interventies (DSI) in situaties waarin sprake is van grof en extreem geweld. Het Team Digitale Verkenning levert door de inzet van drones, mobiele meetapparatuur en de blusrobot belangrijke informatie tijdens een incident waardoor de inzet van de brandweer effectiever en veiliger verloopt.

Ambulancezorg Rotterdam-Rijnmond

De visie van ARR is als volgt: een patiëntgerichte, sterk georganiseerde en innovatieve regionale ambulancevoorziening (RAV), met een bedrijfscultuur gebaseerd op vertrouwen en deskundigheid, die in de regio Rotterdam-Rijnmond een veelgevraagde samenwerkingspartner en aantrekkelijke werkgever is en die als RAV toonaangevend is binnen de sector ambulancezorg.

De ARR heeft de volgende vier strategische lijnen benoemd:

- Consolideren en versterken van de regierol in het netwerk acute zorg.
- Continue werving met oog voor specifieke doelgroepen en productdifferentiatie.
- Eén organisatie en managementstijl.
- Vergroten van de slagkracht door (vraag)gerichte ondersteuning van het primaire proces vanuit het concern.

Lees meer hierover in het Meerjarenbeleidsplan ARR 2021-2025.

Meldkamers Ambulancezorg en Brandweer

De meldkamers Ambulancezorg en Brandweer spelen snel en zorgvuldig in op de hulp- en zorgvragen van de burger. Zij sturen daarnaast de operationele eenheden in het veld op adequate wijze aan en bieden hun ondersteuning.

De meldkamer Ambulancezorg richt zich de komende jaren op:

- Het verlagen van de werkdruk en het verhogen van medewerkerstevredenheid.
- Het op peil brengen van vakbekwaamheid voor alle taken: intake, dispatch en opschaling.
- Het bouwen van een veilige cultuur waarin leren van en met elkaar centraal staat.
- Het meeveren met het veranderende zorglandschap.
- Met een gedeelde ambitie werken aan de witte hulpverleningsprocessen.
- Het positioneren van de meldkamer Ambulancezorg als constructieve, deskundige en effectieve partner.
- Verdere digitalisering ter ondersteuning van de medewerkers en het meldkamerproces.

De meldkamer Brandweer richt zich de komende jaren op:

- Het bouwen van een veilige cultuur waarin leren van en met elkaar centraal staat.
- Verdere digitalisering ter ondersteuning van de medewerkers en het meldkamerproces.
- Het op peil brengen van vakbekwaamheid voor alle taken: intake, uitgifte en opschaling.
- Leren van en met de brandweerorganisaties om het vakmanschap op de meldkamer te versterken.
- Het positioneren van de meldkamer Brandweer binnen de verschillende brandweerorganisaties als constructieve, deskundige en effectieve gesprekspartner.

Risico- en Crisisbeheersing

De medewerkers van Risico- en Crisisbeheersing (R&C) zijn verantwoordelijk voor het verbinden van de vele partijen die een rol spelen bij het verhogen van het fysieke veiligheidsniveau van de burger. R&C zorgt voor versterking van zowel het beleid als het beheer op het gebied van industriële veiligheid, risico- en crisisbeheersing, rampenbestrijding en mono- en multidisciplinaire afstemming, multidisciplinair grootschalig opleiden, trainen, oefenen en optreden.

Samenwerking met partners

Het hoge risicoprofiel van de regio Rotterdam-Rijnmond is de basis voor de jarenlange traditie van multidisciplinaire samenwerking en de vooruitstrevende wijze waarop deze regio met risico's, incidenten en de voorbereiding op crises omgaat. De VRR is het platform waarop alles samenkomt. Maar de VRR kan niet zonder partners. De VRR werkt continu samen met een reeks partners om de regio veilig te houden.

Gemeenten

De VRR voert haar taken uit namens dertien gemeenten in de regio. De VRR werkt veel samen met deze gemeenten. Zowel aan de voorkant bij risicobeheersing als tijdens de incidentbestrijding en nazorg. Het verder professionaliseren van Bevolkingszorg is een belangrijk doel voor de komende beleidsperiode. Lees hier meer over bij het ontwikkelpunt Bevolkingszorg.

GGD Rotterdam-Rijnmond

De directeur Publieke Gezondheid (DPG) is op grond van de Wet publieke gezondheid (Wpg) en Wet veiligheidsregio's (Wvr) zowel directeur van de GGD als verantwoordelijk voor de aansturing van de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR). De DPG heeft zodoende een verantwoordelijkheid in zowel het gezondheids- als veiligheidsdomein. De GHOR en de GGD geven samen vorm aan de gezondheidskundige advisering bij gevaarlijke stoffen.

Gezamenlijke Brandweer

De Gezamenlijke Brandweer is een samenwerkingsverband tussen ongeveer zestig bedrijven in het haven- en industriegebied van Rotterdam en de Gemeente Rotterdam. De organisatie verzorgt in dit gebied de brandbestrijding en hulpverlening en heeft daarbij de verplichting tot het in stand houden van een bedrijfsbrandweer (gelet op artikel 3, lid 1 en artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's) overgenomen van de bedrijven, die aangesloten zijn. Dit zijn de zogenaamde 'ledenbedrijven'. Zowel de bedrijven als de Gemeente Rotterdam financieren de totale preparatieve en repressieve brandweezorg die de Gezamenlijke Brandweer levert.

Intensieve samenwerking tussen de VRR en de Gezamenlijke Brandweer (GB) is cruciaal. Deze samenwerking begint bij het feit dat pro-actie en preventietaken in het industriegebied bij de VRR liggen. In het industriële gebied van de regio voert de GB de repressieve brandweertaak uit met specifieke kennis, kunde en materieel. Een inzet in de stad of op het platteland is heel anders dan een inzet in de haven. Door de bijzondere behoefte van het verzorgingsgebied, hebben een aantal kazernes zich in specifieke brand- en hulpverleningsdisciplines gespecialiseerd. In totaal kan het verzorgingsgebied en de regio beroep doen op zes specialismen:

- De Industriële Brandbestrijdingspool (IBP) is bedoeld om branden in grote opslagtanks in de Rotterdamse Haven te kunnen blussen.
- De teams Scheepsbrandbestrijding worden ingezet bij branden op schepen.
- Het reddingsteam Hoogteverschillen wordt ingezet om mensen op moeilijk bereikbare plekken te redden.
- De Schermenpool richt zich op de bestrijding van morsingen in het havengebied.
- Het Gaspakkenteam wordt ingezet bij calamiteiten met chemische stoffen.
- Het Cobra-systeem is een koud snijdend hoge druk blussysteem dat van buitenaf wordt ingezet bij branden in moeilijk toegankelijke ruimten, zoals containers en scheepsruimten.

Politie

De samenwerking tussen de VRR en de politie is al jaren intensief. De politie is de primaire crisispartner bij ordeverstoringen in de publieke ruimte. De politie zorgt ervoor dat hulpverleners van brandweer en ambulance veilig hun werk kunnen doen. De komende beleidsperiode blijven de partners aandacht besteden aan goede samenwerking in de voorbereiding op incidenten. Informatie delen en multidisciplinair oefenen zijn cruciaal om de goede samenwerking op straat te behouden. Ook op het gebied van brand- en incidentonderzoek vindt nauwe samenwerking met de politie plaats.

Waterschappen

In de regio die de VRR bestrijkt zijn drie waterschappen actief: Waterschap Hollandse Delta, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard en het Hoogheemraadschap van Delfland. Zij zijn, evenals Rijkswaterstaat, partners in de crisisbeheersing. Samen met de VRR willen zij als lerende organisaties risico's en crises pro-actief met het netwerk aanpakken. Hiertoe ontwikkelen de waterschappen hun crisisbeheersing en partnerschappen door. De waterschappen onderschrijven de relevantie van de ontwikkelingen die in dit Beleidsplan genoemd zijn waaronder klimaatverandering, de maatschappelijke impact van digitale verstoringen en de energietransitie.

DCMR Milieudienst Rijnmond

De DCMR voert milieutaken uit in opdracht van de provincie Zuid-Holland en dertien gemeenten in het Rijnmondgebied. De hoofdtaken van de DCMR zijn vergunningverlening, toezicht en handhaving, en advies en monitoring. Deze taken hangen nauw samen met de taken van de VRR. Dat is de reden voor een intensieve samenwerking.

Defensie

Defensie is een structurele veiligheidspartner bij de bestrijding van rampen, crises, rechtshandhaving en humanitaire hulp in Nederland. Door de grote diversiteit aan capaciteiten op vrijwel alle civiele rampenbestrijdingsprocessen, kan Defensie op verzoek van de civiele autoriteiten ondersteuning bieden. Dit kan betrekking hebben op specialistisch materiaal of op personele inzet.

Havenbedrijf Rotterdam

Elk jaar bezoeken zo'n dertigduizend zeeschepen en dik honderdduizend binnenvaartschepen de haven van Rotterdam. De Divisie Havenmeester Rotterdam zorgt 24 uur per dag voor orde en veiligheid in de haven van Rotterdam. Hiervoor voert deze divisie een aantal publiekrechtelijke taken uit. De VRR werkt nauw samen met de Divisie Havenmeester. In geval van GRIP-incidenten (incidenten die vallen binnen de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure), maar ook als het gaat om weerbaarheid tegen digitale verstoringen, veiligheid bij bedrijven in het havengebied en gezondheidszorg in de haven (Port Health Authority Rotterdam).

MIRG.NL

Om een bemanning te ondersteunen met een brand aan boord, staat in Rotterdam 24 uur per dag de Maritime Incident Response Group Netherlands (MIRG.NL) paraat. Dit team is gespecialiseerd in scheepsbrandbestrijding. MIRG.NL is een samenwerking tussen verschillende partners, waaronder de Kustwacht, de VRR, de Divisie Havenmeester Rotterdam, de Brandweer Rotterdam-Rijnmond, de Gezamenlijke Brandweer en het Korps Marinebrandweer.

USAR.NL

Als er een ramp of ongeval is gebeurd waarbij mensen ingesloten of bedolven zijn, kan het specialistisch bijstandsteam USAR.NL worden ingezet. Deze afkorting staat voor Urban Search and Rescue. Het team is actief in binnen- en buitenland. Onder de moeilijkste omstandigheden voeren USAR-medewerkers zoek- en reddingsoperaties uit. USAR.NL kan binnen 4 uur in Nederland inzetbaar zijn en in het buitenland binnen 24 uur. De VRR neemt deel in USAR.NL.

Brandweer Zone Antwerpen

In 2019 is een 'Kaderovereenkomst samenwerking community safety, industriële veiligheid en scheepsincidentbestrijding' afgesloten die heeft geleid tot een intensievere samenwerking tussen de VRR, de Gezamenlijke Brandweer en Brandweer Zone Antwerpen. De samenwerking heeft tot doel een hoger niveau van veiligheid te bereiken in de twee grootste havengebieden van Europa en zo een gezamenlijk maatschappelijk en economisch belang behartigen. Tijdens de coronacrisis is de uitvoering van de overeenkomst tijdelijk stilgezet, maar de komende beleidsperiode krijgt het samenwerkingsverband volgens de kaderovereenkomst een verdere uitwerking.

Ketensamenwerking acute zorg

Ambulancezorg is een cruciale schakel in de keten van acute zorg. Dit vraagt om continue investering in de contacten met ketenpartners zoals ziekenhuizen, huisartsen(posten), acute thuiszorg en GGZ. Tegelijkertijd maakt de Ambulancedienst Rotterdam-Rijnmond (ARR) deel uit van de maatschappelijke omgeving waarop voortdurend geanticipeerd wordt. De relaties met stakeholders zoals de zorgverzekeraars, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), branchevereniging Ambulancezorg Nederland (AZN), burgemeesters van de gemeenten in de regio en vertegenwoordigers van het patiëntenbelang vragen daarbij elk om een eigen benadering. In het Regionaal Overleg Acute Zorg (ROAZ) maken de aanbieders van acute zorg op regionaal niveau afspraken over een betere samenwerking. Het doel hiervan is de kwaliteit en bereikbaarheid van de acute zorg te verbeteren. Aan dit overleg nemen op bestuurlijk niveau vertegenwoordigers deel van ziekenhuizen, Regionale Ambulancevoorzieningen, huisartsen(posten), GGZ, instellingen met crisisfunctie en verloskundigen. De ARR participeert actief in het ROAZ, zowel op het bestuurlijk niveau, maar ook in de diverse fungerende expertisegroepen

Overige partners

Uiteraard werkt de VRR naast bovengenoemde partners ook samen met het Openbaar Ministerie, met het vervoersbedrijf RET, de industrie in de regio, koepelorganisaties zoals Deltalinqs, Rijkswaterstaat, de Provincie Zuid-Holland, het KNMI, de Koninklijke Nederlandse Reddings Maatschappij, nutsbedrijven, verzekeraars, woningbouwverenigingen, zorginstellingen, waterleidingbedrijven en met de ministeries van Justitie en Veiligheid, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Infrastructuur en Waterstaat.

Landelijke samenwerking

De VRR vindt landelijke samenwerking met andere veiligheidsregio's belangrijk en blijft hier ook de komende beleidsperiode naar streven. Dat gebeurt in het kader van 'burenhulp', maar ook door kennis uit te wisselen over ontwikkelingen als de energietransitie en klimaatverandering. Samenwerking met buurregio's wordt in de naaste toekomst steeds belangrijker omdat nieuwe typen incidenten en crises vaak niet regiogebonden zijn. Dit was bijvoorbeeld te zien bij de corona-pandemie en de opvang van vluchtelingen.

Om een grote verscheidenheid aan typen van incidenten en crises te kunnen beheersen wordt landelijk ingezet op een samenhangend stelsel waarbinnen overheden slagvaardig onderling en met (private)

crisispartners, maatschappelijke organisaties en burgers samenwerken. Het stelsel moet zijn toegerust op grensoverschrijdende, moderne risico's en crises, de dreigingen van morgen en 'ongekende' crises.

In de overleggen van de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV), het Veiligheidsberaad en binnen het NIPV (Nederlands Instituut Publieke Veiligheid) komen diverse landelijke ontwikkelingen samen en zijn deze met elkaar verbonden. De komende beleidsperiode zal de VRR een bijdrage leveren aan deze landelijke discussie over crisisorganisatie bij grootschalige 'ongekende crises'.

Missie en visie

De VRR verricht als verlengd lokaal bestuur verschillende soorten overheidstaken. Vier soorten taken valt te onderscheiden:

- Uitvoeren.
- Adviseren.
- Regisseren/coördineren.
- Toezichthouden.

De missie van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond luidt als volgt:

We zijn er altijd

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond staat voor 'samen sterk' in risicobeheersing, incidentbestrijding en crisisbeheersing, door een gezamenlijke inzet van diensten, organisaties, burgers en bedrijfsleven, waardoor schade en leed bij incidenten wordt voorkomen of beperkt.

De visie van de VRR:

De VRR brengt kennis, ervaring, burgers, bedrijven en organisaties bij elkaar om daarmee op een effectieve en efficiënte wijze de veiligheid te bevorderen.

De VRR is een doelmatige, transparante en open organisatie. Medewerkers van de VRR geven en nemen verantwoordelijkheid. Zij zijn deskundige professionals die hun werk doen met passie, bevlogenheid in een uitdagende omgeving. Daarbij hoort dat zij voortdurend inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen en innovatie en dit onmiddellijk toepassen op veiligheid.

De VRR is een gezaghebbend kennis- en expertisecentrum op het gebied van veiligheid en een betrouwbare zorg- en hulpverleningsorganisatie.

Regionaal Risicoprofiel 2022-2025

Verzorgingsgebied VRR

Het verzorgingsgebied van de VRR heeft een oppervlakte van 865,6 vierkante kilometer. Ruim 1,3 miljoen inwoners leven verspreid over dertien gemeenten. Het gebied is complex, divers en dynamisch. Verstedelijkte gebieden (met hoogbouw en bijzondere bouw), havens en industriële complexen grenzen aan dunbevolkte plattelandsgebieden. Ook de samenstelling van de bevolking varieert sterk. In oude stadswijken van het stedelijk gebied spelen volop grootstedelijke problemen.

Midden in de regio ligt een wereldhaven met scheepvaart, transport- en overslagbedrijven, petrochemische industrie, visserij, financiële en zakelijke dienstverlening. De aanwezigheid van het haven- en industriegebied bepaalt voor een groot deel het risicovolle karakter van de regio. De regio Rotterdam-Rijnmond heeft zo'n 100 bedrijven die vallen onder het Besluit risico zware ongevallen (Brzo). Rondom deze industrie wonen, werken en recreëren veel mensen. Een groot deel van het (woon)gebied ligt beneden zeeniveau en ontleent zijn bescherming aan duinen, dijken en deltawerken met hun beweegbare stormvloedkeringen.

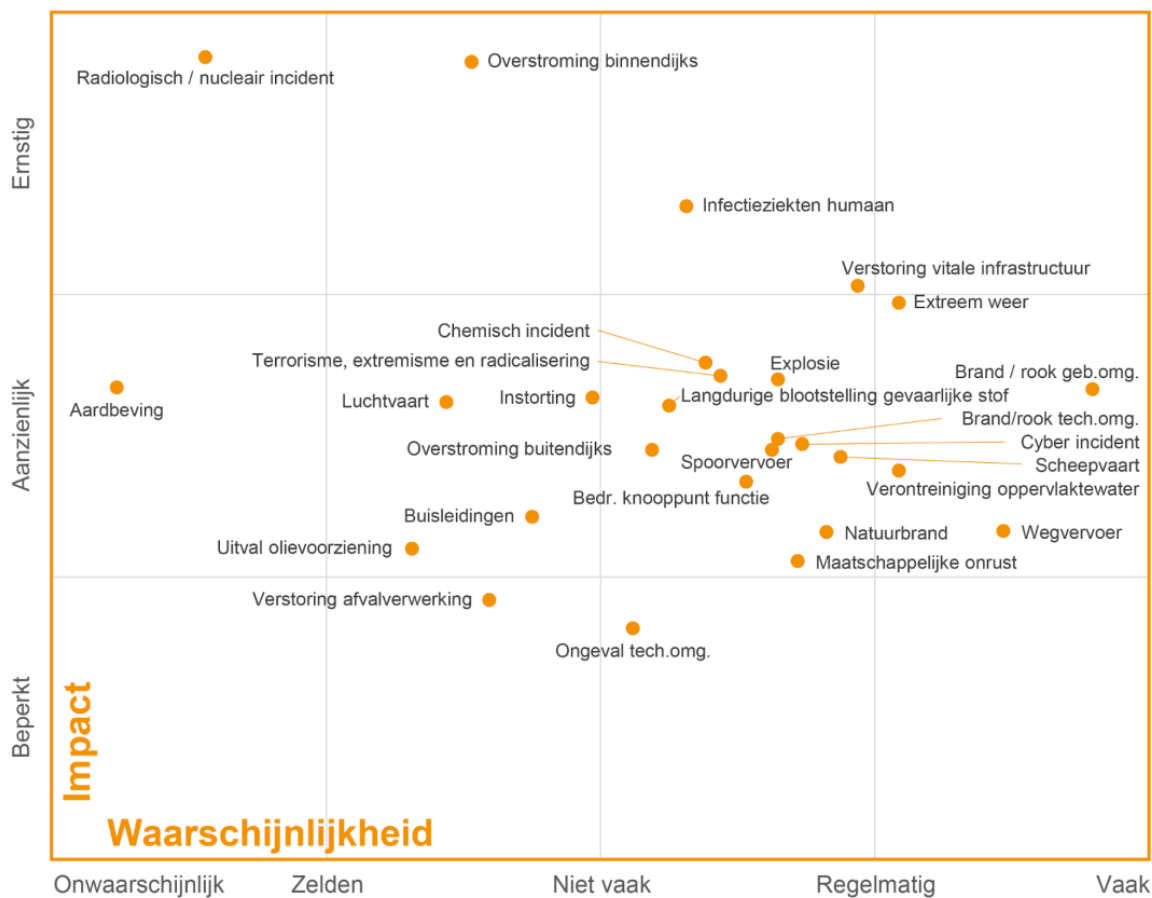
Rotterdam-Rijnmond is een belangrijk verkeersknooppunt voor zowel personen als goederen en gevaarlijke stoffen. Het vervoer verloopt over complexe vaarwegen, spoorwegen en autowegen en door ondergrondse buisleidingen. Daarnaast vliegen charter- en lijnvluchten met middelgrote passagiersvliegtuigen van en naar Rotterdam The Hague Airport. De ligging van woon- en industriegebieden rondom de rivieren zorgt ervoor dat er veel bruggen en tunnels in het gebied aanwezig zijn.

In de regio vinden bovendien regelmatig grootschalige evenementen plaats, die veel publiek trekken. Van voetbalwedstrijden in Stadion Feijenoord (de Kuip) tot de Rotterdam Marathon of de Wereldhavendagen. Daarnaast vinden jaarlijks nog tal van muzikfestivals, wielerrondes, grote braderieën en demonstraties plaats.

Regionaal Risicoprofiel 2022-2025

Het Algemeen Bestuur heeft in december 2021 het Regionaal Risicoprofiel 2022-2025 (RRP) van de VRR vastgesteld. Het RRP geeft inzicht in de risico's waar de VRR rekening mee heeft te houden. Bovendien laat het zien met welke geschatte impact en waarschijnlijkheid dit gepaard gaat. Het RRP vormt de basis onder het Beleidsplan 2023-2027.

De uitkomsten van de analyses voor het RRP hebben geleid tot een inzichtelijk overzicht van de impact en waarschijnlijkheid per risicocategorie en hoe deze zich tot elkaar verhouden, zoals in onderstaand schema is te zien.

Maatschappelijke ontwikkelingen (klimaat, energietransitie, digitalisering) leiden tot nieuwe risico's. De VRR krijgt, zodra er iets mis gaat, onmiddellijk te maken met de effecten hiervan. De trends en ontwikkelingen zijn relevant voor het risicoprofiel van de regio. Ontwikkelingen zoals klimaatverandering, de energietransitie en de autonomie en 'vernetting' van informatietechnologie zijn versterkend voor de risico's die er al zijn, of brengen nieuwe risico's met zich mee. Hierover is meer te lezen in deel 2, Hoofdstuk 1.

Deel 2: Doelstellingen 2023-2027

- 1. Voorbereid op de gevolgen van maatschappelijke ontwikkelingen**
- 2. De expert in omgevingsveiligheid voor gemeenten, bedrijven, partners en inwoners**
- 3. Een betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie**
- 4. Het samenwerkingsplatform voor veiligheid**
- 5. Klaar voor de toekomst**

1 Voorbereid op de gevolgen van maatschappelijke ontwikkelingen

De VRR is voortdurend alert op maatschappelijke ontwikkelingen, innovatie en de vertaling daarvan naar veiligheid. De VRR is zich meer dan ooit bewust van haar rol in een snel veranderende samenleving. Er doen zich tal van maatschappelijke, bestuurlijke en technologische ontwikkelingen voor die invloed hebben op het werk van de VRR. Voorbeelden daarvan zijn de toenemende vergrijzing, klimaatverandering, uitputting van fossiele brandstoffen en de energietransitie, technologische ontwikkelingen, de uitbraak van een pandemie, individualisering, ultra-hoogbouw, de verdichting van woningbouw en industrie en de ontwikkelingen op het gebied van infrastructuur en vervoer. Ingewikkelde mondiale verstrengelingen van economische en maatschappelijke afhankelijkheden leiden tot complexere incidenten met grotere effecten. Incidenten die de samenleving mogelijk langdurig kunnen ontwrichten, zoals de corona-crisis die een twee jaar durende GRIP-4 situatie tot gevolg had (dat wil zeggen een gemeente-overschrijdend incident op de schaal van de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure, GRIP). Dit zijn ook incidenten die de VRR niet alleen aankan. Samenwerking met partners is hierin van groot belang. Te denken valt daarbij aan de samenwerking met de vitale sectoren. Bestaande samenwerkingsverbanden richten zich vooral op de klassieke crises met een lokale impact. Nieuwe typen crises vragen om een versteviging van de netwerkfunctie van de veiligheidsregio's.

In overleg met het Algemeen Bestuur heeft de VRR besloten zich de komende beleidsperiode te richten op vier grote maatschappelijke veranderingen: de gevolgen van (ultra)hoogbouw, de maatschappelijke impact van digitale verstoringen, de energietransitie en, als vierde, de klimaatverandering. De brand in de Grenfell Tower in Londen (hoogbouw), de dreiging van een cyber-aanval vanuit Rusland (digitale verstoringen), de inval van Rusland in Oekraïne en de afhankelijkheid van Russisch gas (energietransitie), de onderzoeken van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) van de Verenigde Naties naar de gevolgen van klimaatverandering en de overstromingen in Limburg (klimaatcrisis), tonen nu en in het recente verleden de noodzaak van deze bijzondere aandacht telkens opnieuw aan.

De VRR beweegt mee met de veranderingen die op de samenleving af komen maar realiseert zich ook dat de wereld van morgen er ineens heel anders uit kan zien. Bij het opstellen van het Beleidsplan 2018-2022 was niet te voorzien dat een groot deel van deze beleidsperiode in het teken zou staan van de corona-crisis. Plannen van vandaag kunnen morgen achterhaald zijn. Daarom houdt de VRR deze maatschappelijke ontwikkelingen voortdurend in de gaten. Wanneer dit in de toekomst leidt tot een aanvulling of bijstelling van het takenpakket van de VRR krijgt het Algemeen Bestuur dit onmiddellijk ter expliciete besluitvorming voorgelegd inclusief bijbehorende financiële consequenties.

Daarnaast geldt dat indien een veranderend risicobeeld daar aanleiding toe geeft de VRR samen met haar crisispartners aanvullende planvorming ontwikkelt.

1.1 Hoogbouw

Binnen de regio Rotterdam-Rijnmond is op dit moment een bijzondere trend waar te nemen: de bouw van een nieuwe generatie hoogbouw. Een aantal van deze bouwwerken overstijgt zelfs de 200 meter. Deze ontwikkeling leidt tot verschillende uitdagingen op het gebied van veiligheid. De complexiteit hiervan heeft een aantal oorzaken:

- Wet- en regelgeving: landelijke regelgeving kent geen hoogtegrens voor het stellen van eisen en bevat geen prestatie-eisen voor bouwwerken hoger dan 70 meter.
- Gebrek aan sociale cohesie in hoge gebouwen: burenhulp bij incidenten is niet vanzelfsprekend.
- Meer verminderd zelfredzame bewoners in hoogbouw: in hoogbouw is geen interne organisatie aanwezig die in geval van een calamiteit de ontruiming opstart en begeleidt. De hulpdiensten moeten deze taak uitvoeren.
- Stapeling van functies: er is vaak sprake van een combinatie van wonen, werken, winkels, horeca en parkeren in een hoog gebouw. Het gebouw ontvluchten kan hierdoor grote problemen opleveren.
- Inzetmogelijkheden van de brandweer zijn beperkt: hoe hoger een bouwwerk is, hoe meer de brandweer afhankelijk is van door de gebouweigenaar aangelegde en onderhouden voorzieningen. Bij hoge bouwwerken duurt het langer voor de brandweer in actie kan komen en het materiaal dat de brandweerlieden mee kunnen nemen is minimaal.
- Gevelbeplating van de hoogbouw: in de regio zijn diverse hoge gebouwen voorzien van gevaarlijke gevelbeplating. Het blussen van een 'gevelbrand' behoort niet tot de inzetmogelijkheden van de brandweer. Daarnaast zorgt deze gevelbeplating bij brand of storm voor een gevaar voor de omgeving omdat deze de neiging heeft snel los te laten.

De VRR spant zich in voor veilig gebruik van hoogbouw en een veilige en effectieve inzet van hulpdiensten bij incidenten in hoogbouw.

Veilig gebruik van hoogbouw

Advisering over brandveilige hoogbouw is belangrijk om risico's te voorkomen of te beperken. De VRR doet dit door:

- Beïnvloeden van wet- en regelgeving.
- Te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen waarbij expertises worden bijeengebracht.
- Aan te sluiten bij landelijke en (inter)regionale netwerken voor kennisuitwisseling zoals de Landelijke Taskforce Hoogbouw.
- Inzicht te verkrijgen in typen crises en rampen die zich kunnen voordoen in hoogbouw.
- Brandpreventieve voorzieningen aan te laten sluiten bij de repressieve brandweerinzet en behoefte.

Veilige en effectieve inzet bij incidenten in hoogbouw

De VRR zorgt voor veilige en effectieve inzet van haar medewerkers bij incidenten in hoge gebouwen door de komende beleidsperiode te streven naar:

- Het opstellen van een handelingsperspectief voor gebouweigenaren, gebruikers en hulpverleningsdiensten hoe zij moeten optreden, gevat in op maat gesneden draaiboeken.
- Onderzoek naar eventuele onmogelijkheden (en oplossingen) voor de repressie bij incidentbestrijding in hoogbouw ten aanzien van vakbekwaamheid, procedures en materieel/materiaal.

1.2 Maatschappelijke impact digitale verstoringen

Wanneer gekeken wordt naar nieuwe typen crises komt het risico van digitale verstoringen al snel prominent naar voren. Afgelopen jaren werd ook de regio Rotterdam-Rijnmond geconfronteerd met de ontwrichtende effecten van het fysieke virus Covid-19. Anders dan bij fysieke virussen is de bestrijding van digitale virussen en aanvallen nog lastiger, omdat goed zicht op de bron van het probleem en de veroorzaker (crimineel of statelijk) vaak lange tijd onduidelijk blijft. Digitale verstoringen kunnen leiden tot ongewenste langdurige fysieke effecten in de omgeving.

De VRR zet zich in om de weerbaarheid tegen digitale dreigingen en verstoringen te verhogen en de gevolgen te bestrijden.

Preventie

Veel bedrijven en organisaties - bijvoorbeeld in het haven- en industriegebied - besteden aandacht aan fysieke preventieve maatregelen om incidenten te voorkomen. Op het gebied van digitale weerbaarheid zien we dit helaas minder. Mede hierom is de stichting FERM opgericht. Het doel van FERM is het Rotterdams haven- en industrieelcomplex weerbaarder te maken tegen digitale dreigingen en verstoringen. Relevante partijen (waaronder ook veel partners van de VRR zoals de politie, het Havenbedrijf Rotterdam, de DCMR, enzovoort) werken samen om de impact van digitale verstoringen bij bedrijven en in de ketens op het havenindustriële complex in Rotterdam te beheersen. FERM bestaat uit (veiligheids)partners en participanten (deelnemende bedrijven uit de haven). De VRR neemt deel aan deze stichting en blijft dit de komende beleidsperiode doen.

De doelen voor de komende beleidsperiode zijn:

- Samen met onze ketenpartners risicocommunicatie inzetten om bewustwording te verhogen en het nemen van maatregelen te stimuleren.
- Deelname aan de stichting FERM.

Gevolgbestrijding

De VRR is, zoals dat bijvoorbeeld ook bij een stroomstoring het geval is, verantwoordelijk voor de coördinatie van de gevolgbestrijding van een cyber-aanval. De VRR richt zich dus niet op het oplossen van de aanval maar wel op de gevolgen van maatschappelijke ontwrichting die de aanval heeft. Een cyber-aanval heeft heel andere kenmerken dan een klassieke ramp of crisis. De VRR richt zich daarom in eerste instantie op:

- Expertise opbouwen.
- Het regionaal en landelijk netwerk uitbreiden.
- Expertise op het gebied van ICT toevoegen aan de crisisteams.
- De elementen en gevolgen van een cybercrisis in kaart brengen.
- Cybersecurity opnemen in de oefenprogramma's (zie ook het ontwikkelpunt Vakbekwaamheid).

1.3 De energietransitie

De komende decennia vindt er een verschuiving plaats van fossiele brandstoffen naar andere energievormen: de energietransitie. Voorbeelden van initiatieven in deze regio zijn de komst van windmolens/windparken en zonnepanelen/zonneparken, al dan niet in combinatie met productie, opslag en transport van waterstof, het gebruik van biobrandstoffen, het gebruik van elektrische voertuigen en het realiseren van oplaadvoorzieningen in parkeergarages. Het conflict in Oekraïne en de hoge energieprijzen werken als katalysator voor de energietransitie. Westerse landen willen niet meer afhankelijk zijn van Rusland als leverancier van olie en gas. Een extra argument om het energiesysteem om te vormen tot een systeem dat is gebaseerd op goedkope, schone en betrouwbare energie.

Deze ontwikkelingen brengen bekende en nieuwe risico's met zich mee. Denk hierbij aan het gebruik van gasleidingen voor het transport van waterstof of ammoniak. Dat vereist vaak een andere benadering in de advisering: de regelgeving is veelal nog gebaseerd op fossiele brandstoffen en technieken. Daarnaast vergt dit soort risico's een ander type incidentbestrijding, bijvoorbeeld bij de brandbestrijding van elektrische voertuigen waarbij de accu zichzelf blijft ontbranden. Daar komt bij dat de oude, fossiele situatie nog lang gelijktijdig blijft bestaan naast de nieuwste ontwikkelingen op dit gebied. De voorbereiding op nieuwe typen incidenten komt hiermee bovenop de reguliere taakuitoefening met betrekking tot incidenten en risico's.

De VRR bereidt zich voor op nieuwe risico's en scenario's die voortvloeien uit het gebruik van nieuwe duurzame energiebronnen.

Voorkomen

De adviserende rol van de VRR aan de voorkant bij duurzame initiatieven wordt steeds belangrijker en vraagt meer capaciteit. Er is op dit moment praktisch geen wetgeving, waardoor extra inzet op advisering noodzakelijk is. Om mee te kunnen gaan in de ontwikkelingen rond de energietransitie zijn extra inspanningen binnen de VRR - in samenwerking met haar partners - noodzakelijk:

- Wet- en regelgeving gericht op een veilige energietransitie bewerkstelligen of beïnvloeden.
- Planvorming rond energietransitie-projecten beïnvloeden gericht op veiligheid.
- Kennisuitwisseling tussen veiligheidsregio's, gemeenten en ketenpartners (DCMR, Havenbedrijf, waterschappen etc.) over nieuwe ontwikkelingen en veiligheidsprincipes.

Beperken

De Veiligheidsregio moet de juiste kennis en kunde in huis hebben om aan de voorkant mee te denken en het bevoegd gezag te adviseren over nieuwe technologische ontwikkelingen in de omgeving. De VRR koerst daarom aan op:

- Het tijdig, met de juiste kennis en expertise, adviseren van het bevoegd gezag over veiligheid in relatie tot plannen op het gebied van de energietransitie.
- Het geven van eenduidige en integrale adviezen: op lokaal niveau aan burgemeesters, op regionaal niveau aan het bestuur en op landelijk niveau in de lobby voor betere regelgeving.
- Het in beeld brengen van veiligheidsaspecten van bijvoorbeeld zonnepanelen en elektrisch transport.

Bestrijden

Ondanks alle preventieve inspanningen zullen er incidenten blijven plaatsvinden. Om veilig en doelmatig op te kunnen treden is het belangrijk dat de juiste kennis, kunde en materieel aanwezig zijn om incidenten te beheersen en te bestrijden. Dit gebeurt door:

- Bij te dragen aan de ontwikkeling van les- en leerstof (zie ontwikkelpunt Vakbekwaamheid).
- Eenduidige handelingsperspectieven, protocollen en werkinstructies te ontwikkelen en door te voeren voor veilig repressief optreden en nazorg.
- Te onderzoeken of het huidige materieel en materiaal moeten worden aangevuld of aangepast aan de nieuwe uitdagingen.

1.4 Klimaatverandering

Het klimaat verandert, waardoor er steeds meer sprake is van extremere weersomstandigheden zoals droogte, extreme hitte, overstromingen, extreme neerslag en zware stormen. Daarnaast is te zien dat veel gemeenten initiatieven nemen om gebouwen klimaat-adaptief te maken. Zo is er de tendens om extra isolatie op gebouwen te plaatsen, maar gaat het hier vaak om materiaal dat brandbaar is. Voor dit soort ontwikkelingen is de bouwregelgeving achterhaald of niet aanwezig.

De verandering van het klimaat heeft zowel gevolgen voor risicobeheersing, de voorbereiding op crises en de gevolgbestrijding. Daarnaast kan het werken onder extreme omstandigheden zoals bij wateroverlast of extreme hitte consequenties hebben voor de inzetbaarheid van de hulpdiensten. Van de exacte omvang van deze consequenties bestaat op dit moment nog geen beeld. De komende beleidsperiode is klimaatverandering daarom een aandachtspunt. Het gaat hierbij om drie pijlers: preventie, gevolgbestrijding en de continuïteit van de VRR bij extreme omstandigheden.

De VRR bereidt zich samen met partners voor op klimaatverandering en de consequenties hiervan voor incidentbestrijding en de continuïteit van de hulpverlening.

Beperken

De consequenties van klimaat-adaptief bouwen voor de veiligheid zijn niet bij iedereen bekend. De VRR zet zich daarom de komende periode in om:

- Bewustwording van de risico's van klimaatadaptatie en de gevolgen van klimaatverandering te vergroten door risico-communicatie richting gemeenten, bedrijven en inwoners. Hierbij richt de VRR zich op het gedrag van mensen en de inrichting van de omgeving. Bijvoorbeeld bij grote overstromingen is een mate van zelfredzaamheid bij inwoners van belang.
- Het tijdig, met de juiste kennis en expertise, adviseren van het bevoegd gezag over veiligheid in relatie tot plannen op het gebied van klimaatverandering.
- Snelle waarschuwing te bevorderen door met het Multi Intelligence Center (MIC) aan te sluiten bij het 'early warning center' van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut.

Bestrijden

Klimaatverandering leidt tot extremere weersomstandigheden. Overstromingen, droogte en stormen zullen zich vaker voordoen. De VRR coördineert de gevolgbestrijding van deze incidenten. Dit doet de VRR door: Te leren van incidenten en ontwikkelingen in Nederland en Europa.

- Inzicht te krijgen in de gevolgen van klimaatverandering voor crises en incidenten en de gevolgbestrijding daarvan.
- Inzicht te krijgen in de consequenties voor de geneeskundige hulpverlening en de beschikbaarheid en toegankelijkheid van zorginstellingen.
- Het ontwikkelen van plannen in samenwerking met partners zoals de waterschappen en Rijkswaterstaat het KNMI en de Provincie Zuid-Holland.

Continuïteit VRR

Bij het waarborgen van de continuïteit gaat het om de consequenties die klimaatverandering heeft voor de inzetbaarheid van de hulpdiensten. Ploegen moeten bijvoorbeeld eerder afgelost worden wanneer zij werken in extreme hitte. Ook overstromingen in de regio hebben effect op de inzet wanneer kazernes onder water zijn gelopen of tankautospuiten niet kunnen worden gebruikt. Om hier beter op voorbereid te zijn gaat de VRR:

- Analyseren wat de consequenties zijn van langdurige inzet van hulpdiensten in extreme omstandigheden (bijvoorbeeld bij extreme hitte of bij overstromingen).
- Gezamenlijke voorbereidingen treffen met buurregio's in het kader van bijstand.
- Onderzoeken of het huidige materieel en materiaal moeten worden aangevuld of aangepast aan de nieuwe uitdagingen.

2 De expert in omgevingsveiligheid voor gemeenten, bedrijven, partners en inwoners

Risico's maken onderdeel uit van de samenleving. Risico's ontstaan doorgaans om iets mogelijk te maken: vervoer over een weg, de bouw van een tunnel, bedrijven, wonen, recreëren, enzovoort. Nieuwe risico's ontstaan doordat de samenleving verandert. Wet- en regelgeving helpen om risico's in te perken. Samenwerking tussen verschillende overheden, bedrijven, instellingen en inwoners om dit tot stand te brengen is daarbij belangrijk.

Het domein Risicobeheersing richt zich met name op de beperking van risico's en het beperken van de effecten als deze risico's zich voordoen. Binnen de VRR betekent dit het voorkomen, beperken en bestrijden van inbreuken op de veiligheid van de mens en zijn omgeving ten aanzien van onder andere (geneeskundige) hulpverlening, brand, explosie, gevaarlijke stoffen, natuurgeweld en infrastructuur.

De VRR adviseert daarbij over risico's binnen het gebied van de fysieke leefomgeving (ruimtelijke ordening, milieu, bouw en gebruik). Omdat de VRR (wettelijke) taken heeft op het gebied van veiligheid en daaraan gerelateerde (geneeskundige) hulpverleningsvraagstukken, is zij hier in de loop der jaren expert in geworden. De VRR draagt proactief bij aan een veiligere en gezondere leefomgeving door vanuit haar taakveld integraal te ondersteunen, te adviseren op besluiten en/of beschikkingen van het bevoegd gezag en haar rol te nemen op het gebied van toezicht en handhaving. Deze adviezen hebben betrekking op bijvoorbeeld de inrichting van een gebied, grote infrastructurele projecten, (brand)veiligheid van gebouwen en fabrieken, het nemen van maatregelen om incidenten te voorkomen of de gevolgen ervan te beperken of het nemen van voorzorgsmaatregelen bij evenementen. Bevoegde gezagen, zoals gemeenten en provincies, zijn afnemers van deze adviezen en kunnen hiermee een bewuste risicoafweging maken.

Het uitgebreide risicoprofiel van de regio dwingt de VRR om veel kennis en kunde rondom deze risico's te verzamelen. Afgelopen beleidsperiode deelde de VRR haar kennis breder door bij te dragen aan vakbladen en media. Ook spraken VRR-medewerkers op congressen om over hun expertise te vertellen. De VRR kreeg ook verschillende verzoeken voor advisering en ondersteuning aan projecten in het buitenland en zijn diverse samenwerkingsverbanden opgericht met bijvoorbeeld Suriname, Shanghai, Kuwait, Columbia, Sohar, St. Eustatius, Bonaire en Antwerpen. Binnen de Europese Unie ging het om samenwerking op het gebied van het Landelijk Expertise Centrum (LEC), de brandweer en het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo).

2.1 Adviestaken domein Risicobeheersing

In artikel 10 Wvr zijn taken en bevoegdheden opgenomen die aan het bestuur van de veiligheidsregio zijn overgedragen. Een aantal van deze taken wordt binnen het domein Risicobeheersing uitgevoerd. Dit betreft o.a. de inventarisatie van branden rampen en crisis, de wettelijke en niet-wettelijke advisering hierover, de voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing en het instandhouden van de informatievoorziening binnen en tussen diensten en organisaties die betrokken zijn bij de risico- en crisisbeheersing. Daarnaast behoren ook de taken zoals beschreven in artikel 25 Wvr m.b.t. de advisering op het gebied van de brandpreventie, brandbestrijding en het voorkomen, beperken en bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen en het informeren van burgers en bedrijven over mogelijke rampen en crisis (artikel 46, lid 2 Wvr) tot het domein Risicobeheersing.

Taken artikel 10 Wet veiligheidsregio's

Een van de taken zoals bedoeld in artikel 10 Wvr betreft de advisering van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen, en de gevallen die in dit beleidsplan zijn bepaald. Op grond van artikel 14, tweede lid, onderdeel e Wvr dient in het beleidsplan een beschrijving van deze adviesfuncties te worden opgenomen.

Zolang de Omgevingswet nog niet in werking is getreden blijven de (advies)taken die zijn verankerd in het beleidsplan 2018-2022 en voortvloeien uit artikel 10 onder b Wvr van kracht. Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt worden deze (advies)taken vervangen door de volgende (advies)taken:

- Participeren in de ontwikkeling van, en adviseren over omgevingsvisies, omgevingsverordeningen, omgevingsplannen, omgevingsprogramma's, aanvragen om vergunning voor omgevingsplanactiviteiten (zowel binnen- als buitenplannen), projectbesluiten en andere besluiten in het kader van de fysieke leefomgeving.
- Deelname aan (gemeentelijke) omgevingstafels¹.
- Adviseren van het bevoegd gezag Omgevingswet (gemeenten en provincie) over (brand)veiligheidsaspecten bij aanvragen om een omgevingsvergunning voor de (technische) bouwactiviteit, melding brandveilig gebruik (gebruiksmelding) en milieubelastende activiteiten op de (brand)veiligheidsaspecten².
- Adviseren van het bevoegd gezag Omgevingswet over de (brand)veiligheidsaspecten die voortvloeien uit de voorschriften van de omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten (bijvoorbeeld beoordeling UPD's en brandveiligheidsplannen).
- Uitvoeren van toezicht op de naleving van (brand)veiligheidsaspecten zoals opgenomen in de omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten, het gestelde in de paragraaf 4.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (voorheen Besluit risico's zware ongevallen 2015), de technische bouwactiviteit, de omgevingsplanactiviteit en de melding brandveilig gebruik (gebruiksmelding).
- Invullen van een toezicht-, handhaving- en controleregime namens het bevoegd gezag op het gebied van brandveiligheid.
- Adviseren op- en toetsen van brandbeveiligingsinstallaties, toegangssystemen en brandveiligheidsplannen op de daarvoor geldende normen.
- Adviseren over aanvragen om een evenementenvergunning en het registreren van evenementenmeldingen ten behoeve van de hulpverleningsdiensten.

¹ Alle varianten waaronder: vooroverleggen, vergunningentafels, initiatieventafels, toezichtafels etc.

² Voor zover de veiligheidsregio daarvoor niet is aangewezen als wettelijk adviseur op grond van artikel 4.33 Omgevingsbesluit.

- Afgeven van de vergunning in het kader van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen (Bbgbob).
- Advisering van gemeenten, de provincie en de rijksoverheid in het kader van omgevingsveiligheid.
- Adviseren over de routing van gevaarlijke stoffen in het kader van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen.
- Adviseren over wet -en regelgeving op het gebied van omgevingsveiligheid.
- Adviseren over onder andere landelijke richtlijnen, beleidsregels en handreikingen op het gebied van omgevingsveiligheid (bijvoorbeeld Publicatiereeksen Gevaarlijke Stoffen, handhavingsstrategieën).
- Nemen van maatregelen voor beheersbaarheid van risico's op het gebied van industriële veiligheid voornamelijk in het havengebied van Rotterdam, maar ook daarbuiten.
- Gevraagd en ongevraagd adviseren met betrekking tot trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op het risicoprofiel van de regio.
- Adviseren over het opslaan van vuurwerk.
- Adviseren van het bevoegd gezag op het gebied van bluswater, bereikbaarheid en (effectief) operationeel optreden van hulpverleningsdiensten.

Daarnaast dient op grond van artikel 14 tweede lid onderdeel e Wvr naast 'een beschrijving van de niet-wettelijke adviesfunctie, bedoeld in artikel 10, onder b' in het beleidsplan een beschrijving te worden opgenomen van de manier waarop 'gemeenten het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid stellen zijn adviesfunctie uit te oefenen met betrekking tot omgevingsplannen'.

Deze adviesfunctie bij omgevingsplannen vloeit voort uit artikel 5.2 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Op grond van dit artikel moet in een omgevingsplan voor risico's van branden, rampen en crises als bedoeld in artikel 10, onder a en b, van de Wet veiligheidsregio's, rekening worden gehouden met het belang van:

- a. het voorkomen, beperken en bestrijden daarvan;
- b. de mogelijkheden voor personen om zich daarbij in veiligheid te brengen; en
- c. de geneeskundige hulpverlening, bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsregio's.

Beschrijving van de adviesfunctie omgevingsplannen

Met het oog op de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet en de taken overeenkomstig de Wet veiligheidsregio's:

- Betreft het bevoegd gezag het bestuur van de veiligheidsregio bij het opstellen van het omgevingsplan.
- Stelt het bevoegd gezag het bestuur van de veiligheidsregio voorafgaand aan de vaststelling van het ontwerp-omgevingsplan en het definitieve omgevingsplan in de gelegenheid om advies uit te brengen.
- Informeert het bevoegd gezag het bestuur van de veiligheidsregio bij wijzigingen in het omgevingsplan en stelt het hen in de gelegenheid advies uit te brengen.
- Betreft het bevoegd gezag het bestuur van de veiligheidsregio vroegtijdig (initiatieffase) bij een (binnen/buitenplanse) omgevingsplanactiviteit.
- Adviseert de veiligheidsregio (schriftelijk) op bovenstaande zaken.

Bij de advisering focust de veiligheidsregio zich op de risico's die er toe doen, waaronder het vervoer en de opslag van gevaarlijke stoffen, brandveiligheid, externe veiligheid, waterveiligheid en de relatie tussen risicobronnen en risico-ontvangers. Deze risico's staan onder meer benoemd en uitgewerkt in het bestuurlijk vastgestelde Regionaal Risicoprofiel. Ook maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de energietransitie, klimaatverandering, verdichting en vergrijzing, die de bestaande risico's beïnvloeden, wegen mee. De advisering vindt plaats vanuit een duidelijke [visie op een veilige en gezonde fysieke leefomgeving](#), waarbij het doel is om drie indicatoren te bereiken:

- Een zelfredzame en samenredzame samenleving
- De mogelijkheden voor hulpdiensten om effectief hulp te verlenen (waaronder bereikbaarheid, bestrijdbaarheid, zelfredzaamheid en geneeskundige hulpverlening)
- De continuïteit van de samenleving (waaronder zorgcontinuïteit en vitale infrastructuur)

Om die indicatoren te bereiken, en daarmee het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crises, worden in de advisering de volgende vijf ontwerpprincipes als uitgangspunt genomen:

1. bronmaatregelen boven omgevingsmaatregelen;
2. afstand tot risico's;
3. bouwwerken bieden bescherming;
4. bouwwerken en omgeving maken veilig vluchten mogelijk;
5. de omgeving is ingericht om effectief hulp te kunnen verlenen.

In werkafspraken met de bevoegde gezagen zal een nadere uitwerking van deze adviesfunctie worden opgenomen.

2.2 Adviseur voor een veilige en gezonde leefomgeving

Regels leiden niet per definitie tot meer veiligheid. Daarom beweegt de advisering van de VRR zich al enkele jaren naar een risicogerichte benadering, naast een regelgerichte advisering. Ook het stelsel verandert mee, met een fundamentele stelselwijziging in het omgevingsrecht met de nieuwe Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Dit zorgt voor een intensieve taakverandering voor veiligheidsregio's op het gebied van risicobeheersing. Door de stelselherziening krijgen gemeenten meer ruimte bij de inrichting van de omgeving: het lokaal gezag mag veel voorwaarden voor de inrichting van de omgeving zelf bepalen. De meeste veiligheidswinst is daarbij te boeken aan de voorkant, door risico's te voorkomen of te beperken.

De Omgevingswet maakt integraliteit, burgerparticipatie en duurzaamheid leidend. Het maatschappelijke doel van deze wet is het bereiken en in stand houden van *een veilige en gezonde fysieke leefomgeving*. Hiermee wordt de leefomgeving het belangrijkste aandachtspunt van het vakgebied risicobeheersing voor de toekomst. Het is dus vanzelfsprekend dat de veiligheidsregio hier haar rol serieus neemt. De gevolgen van de stelselwijziging en de daarbij behorende regelgeving zijn verwerkt in de beschreven taken (zie 2.2).

Daarnaast zorgt ook de introductie van nieuwe kwaliteitseisen en meer marktwerking ervoor dat de VRR aan (externe) kwaliteitscriteria moet voldoen. Bestuurders vragen om meer transparantie in product en prestatie, de verbinding met andere schakels in de veiligheidsketen kan nog steeds beter en er is een diepe wens om de werkprocessen 'omgevingswetproof' en efficiënter te maken. Dit alles vraagt om een meer risicogerichte en integrale benadering van fysieke veiligheid.

De VRR denkt vooraf mee en geeft integrale, uniforme en voorspelbare adviezen om gemeenten te helpen een veilige leefomgeving te creëren.

Zorgen voor een veilige omgeving

Een omgeving wordt veiliger door een inschatting te maken van de risico's en vervolgens te adviseren over de inrichting van die omgeving en de mogelijkheden om de risico's te voorkomen of de effecten als gevolg van deze risico's te beperken. Gelet op de deskundigheid en specialistische kennis op het terrein van (brand)veiligheid, hulpverlening en rampenbestrijding is de rol van de veiligheidsregio's hierin cruciaal. Dankzij beleidsevaluaties en leerpunten uit incidenten, crises en oefeningen groeit de kennis van de risico's bij de VRR. Hierdoor verbeteren het VRR-beleid en de advisering voortdurend. De kennis van deze risico's vormt uiteindelijk het uitgangspunt voor het regionaal risicoprofiel en de uiteindelijke advisering.

De VRR stimuleert bedrijven meer te doen dan wat wettelijk is voorgeschreven. Risicobeperkende maatregelen leveren grote veiligheidswinst op. Ze beperken maatschappelijke ontwrichting, schade, gewonden en doden. Beleid dat is afgestemd met het bestuur is hierbij van belang. Het bestuur kan vervolgens de risico's en de gevolgen daarvan afwegen, eventuele risico of effect-beperkende maatregelen (laten) nemen of de risico's aanvaarden. Op deze wijze worden adviezen op een realistische, geloofwaardige en acceptabele wijze opgesteld.

De VRR ontwikkelt zich de komende jaren verder als een risicogericht, betrouwbaar integraal adviseur op het gebied van fysieke veiligheid en daaraan gerelateerde (geneeskundige) hulpverleningsvraagstukken. Dit vraagt om een alerte en omgevingsbewuste houding en een goede relatie met andere overheden en partners zoals de DCMR, de GGD, de Divisie Havenmeester, de politie en de omringende veiligheidsregio's. Handelen in de planfase levert maximaal veiligheidsrendement op.

Veilige gebiedsinrichting en infrastructurele projecten

De VRR ondersteunt het bevoegd gezag bij het creëren van een veilige leefomgeving. Zij adviseert integraal over risico's in omgevingsvisies, omgevingsverordeningen, omgevingsprogramma's en omgevingsplannen. Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan het transport van gevaarlijke stoffen in de omgeving. Het doel van deze advisering is dat fysieke veiligheid en daaraan gerelateerde gezondheidsvraagstukken structureel worden ingebed in omgevingsplannen. Daarnaast adviseert de VRR op een veilige inbedding van activiteiten in de omgeving. Gezamenlijk moet dit bijdragen aan het bereikbaar maken van duurzame veiligheid.

De historische adviestaak op het gebied van externe veiligheid binnen de omgeving omvat zowel wettelijke als niet-wettelijke taken. Deze worden tot en met 2024 gefinancierd door een decentralisatie-uitkering in het Gemeentefonds. Dit betekent dat geld in het Gemeentefonds 'geormerkt' is voor het thema externe veiligheid en gemeenten hierover het begrotingsrecht hebben. Deze financieringsvorm kan per 2025 veranderen; de evaluatie over deze wijze van financieren vindt plaats in 2023. Op dat moment bepaalt het bevoegd gezag of deze taken op een andere manier worden gefinancierd, ingericht of beëindigd.

Naast advies over de inrichting van een omgeving, adviseert de VRR ook over de veiligheid van (de verwezenlijking van) grote infrastructurele projecten zoals de Blankenburgtunnel, het Theemswegtracé en de verbinding tussen rijkswegen A13 en A16. Rijkswaterstaat (RWS) staat de komende jaren voor een grote uitdaging en de onderhoudsopgave zal hoe dan ook consequenties hebben voor de inwoners van de regio. Zo ook voor de bereikbaarheid van hulpdiensten, veiligheidsmaatregelen in tunnels en de voorbereiding op crises in de regio. Een goede afstemming en belangenafweging tussen RWS en de VRR is hierin essentieel.

(Brand)veilige gebouwen en objecten

Advisering over de brandveiligheid van gebouwen en (industriële) objecten is voor de VRR een voor de hand liggende taak, aangezien de incidentbestrijdingstaak voor deze gebouwen en objecten ook bij de VRR ligt. De brandveiligheid van gebouwen en objecten wordt gewaarborgd door advisering op de omgevingsvergunning en toezicht op de naleving. De advisering op het gebied van bouw en brandveilig gebruik, maar ook toezicht, controle en handhaving spelen hierbij een belangrijke rol.

Aan de hand van een jaarlijks met gemeenten vastgesteld regionaal toezichtsplan wordt toezicht gehouden op de brandveiligheidsaspecten van omgevingsvergunningen waarvoor de gemeente het bevoegd gezag is. Het plan is gebaseerd op een analyse van risico's en naleefgedrag en wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. De komende jaren streeft de VRR naar een verdere regionalisering en professionalisering van deze werkwijze.

Bij het toezicht op brandveiligheid zijn meerdere organisaties betrokken. De VRR heeft uitdrukkelijk de ambitie om optimaal aan te sluiten bij de andere handhavingpartners. Samenwerking bij integrale controles draagt positief bij aan minimalisering van de last voor inwoners en bedrijven.

2.3 Veiligheid in het haven- en industriegebied

Binnen het verzorgingsgebied van de VRR bevindt zich het haven- en industriegebied, een dynamische gebied. Dit complexe werkveld vraagt om specialistische kennis zodat de VRR als betrouwbare en deskundige partner en toezichthouder kan optreden. De uitvoerende taken bevorderen en garanderen de veiligheid door middel van risicobeheersing in het haven- en industriegebied. Daarnaast zijn het Centrum Industriële Veiligheid (CIV) en het Landelijk Expertise Centrum Industriële Veiligheid (LEC-IV) ondergebracht bij de VRR. Hiermee draagt de VRR bij aan de regionale en landelijke opbouw, borging en verspreiding van kennis, expertise en beleid op het gebied van de industriële (brand)veiligheid.

De missie van de afdeling industriële veiligheid (IV) houdt in dat zij zich iedere dag opnieuw inzet om een industrieel (brand)veilige omgeving te creëren. De visie van IV is dat zij dé autoriteit is en blijft op het gebied van industriële veiligheid.

Lees meer over de doorontwikkeling als landelijke autoriteit op het van gebied industriële veiligheid in het strategisch meerjarenplan Industriële Veiligheid.

Sinds de inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) op 1 oktober 2010 zijn de veiligheidsregio's zelfstandige bestuursorganen. De wetgever heeft deze bestuursorganen een aantal wettelijke taken toebedeeld voor het hierboven beschreven complexe werkveld. Het betreft de volgende wettelijke taken:

Wet veiligheidsregio's (Wvr)

- Aanwijzen van locaties waarop één of meer milieubelastende activiteiten zoals bedoeld in artikel 7.1 Bvr worden verricht om over een bedrijfsbrandweer te beschikken (bedrijfsbrandweeraanwijzing).
- Houden van toezicht op de naleving van het gestelde in artikel 31 Wvr en het inzetten van handhavingsinstrumenten bij niet-naleving.
- Houden van toezicht op de naleving van artikel 48 (verschaffen van informatie die nodig is voor een adequate voorbereiding op de rampenbestrijding en de crisisbeheersing) en inzetten van handhavingsinstrumenten bij niet-naleving.

Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)

- Het adviseren van het bevoegd gezag over aanvragen omgevingsvergunning voor milieubelastende activiteiten zoals bedoeld in artikel 4.33 Omgevingsbesluit.
- Houden van toezicht op de naleving van de artikelen die zijn opgenomen in afdeling 4.2 van het Bal (voorheen Brzo 2015) die zich tot de veiligheidsregio's richten.
- Inzetten van handhavingsinstrumenten bij niet naleving van de artikelen die zijn opgenomen in afdeling 4.2 van het Bal (voorheen Brzo 2015) die zich tot de veiligheidsregio's richten.
- Adviseren over ontbrandingstoestemmingen op grond van het Vuurwerkbesluit

Daarnaast zijn de (advies)taken binnen dit werkveld gebaseerd op het door het bestuur van de veiligheidsregio opgestelde beleidsplan (artikel 10 onder b Wvr). In dit beleidsplan zijn deze taken vastgelegd, zie hierboven onder het kopje taken artikel 10 Wet veiligheidsregio's.

3 Een betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie

De VRR is een betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie die 24 uur per dag, 7 dagen per week de veiligheid van de burgers in de regio Rotterdam-Rijnmond waarborgt. De Brandweer Rotterdam-Rijnmond (BRR), de Ambulancezorg Rotterdam-Rijnmond (ARR) en de Meldkamers Ambulance en Brandweer (MKA en MKB) kennen elk hun eigen dynamiek, organisatiestructuur, financiering en meerjarenbeleid. Maar goede hulpverlening op straat staat voor de gehele organisatie centraal. De VRR is trots op haar mensen die op straat kwalitatieve hulp en zorg bieden.

Ook de operationele organisatie ervaart direct de gevolgen van de veranderende samenleving zoals eerder in dit Beleidsplan beschreven. De operationele organisatie moet inspelen op de veranderende vraag vanuit de maatschappij en haar risico's. Er is een toenemende vraag naar hulp en zorg, maar tegelijkertijd doet zich krapte op de arbeidsmarkt voor. Dit vraagt een flexibele, veerkrachtige en vakbekwame operationele organisatie. De koude organisatie (waarin onder meer de cijfers en structuur centraal staan) en de warme organisatie (die zich meer richt op sociale samenhang en teamvorming) moeten logisch op elkaar aansluiten. Eveneens is een optimale spreiding van de VRR-capaciteit over de regio vereist.

Om een betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie te blijven in een zeer dynamische regio streeft de VRR de komende beleidsperiode ernaar een dynamisch Operationeel Plan Brandweezorg op te stellen, goede en tijdige ambulancezorg te leveren ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, de vakbekwaamheid te verbeteren en de piketorganisatie te versterken.

3.1 Operationeel Plan Brandweezorg

De Wet veiligheidsregio's (Wvr) stelt eisen aan de opkomsttijd en samenstelling van brandweereenheden. De VRR is van mening dat de kwaliteit van de brandweezorg uit veel meer bestaat dan enkel de opkomsttijden en samenstelling van eenheden. Daarom stelt de VRR een Operationeel Plan Brandweezorg (OPB) op dat naast de opkomsttijd, de doelen van de repressieve brandweezorg beschrijft en de inspanning die bestuur en inwoners in de regio met zekerheid van de brandweezorg mogen verwachten (zie bijlage).

Het domein van de brandweezorg is zeer dynamisch: de ruimtelijke inrichting verandert continu, nieuwe technieken doen hun intrede, klimaatverandering heeft zijn weerslag op het leefmilieu, de bevolkingssamenstelling ontwikkelt zich et cetera. Dit leidt tot verandering van risico's en incidenten. De VRR moet daarom haar wijze van werken en organiseren van de brandweezorg flexibel kunnen aanpassen. Het Operationeel Plan Brandweezorg (OPB) bestaat daarom uit twee onderdelen:

1. Het OPB Raamwerk met daarin de bestuurlijke doelstellingen van de brandweezorg.
2. Het OPB Uitvoeringsproces waarmee de brandweer zo flexibel en risicogericht mogelijk recht kan doen aan de dynamiek in de regio.

De brandweer ontwikkelt een dynamisch bedrijfsvoeringsmodel voor de repressieve brandweezorg, risicogericht en passend bij de dynamiek van de regio.

De VRR richt de repressieve brandweerorganisatie in op drie doelen: 1. Redden van mens en dier, 2. schade door brand en ongevallen beperken en 3. waarborgen van de maatschappelijke continuïteit.

De VRR hanteert zes inrichtingsprincipes voor het behalen van deze doelen:

1. Snelheid en slagkracht

Voor het redden van mens en dier bij brand en andere ongevallen is het van doorslaggevend belang om snel ter plaatse te komen met voldoende personeel en materieel om het incident te stabiliseren, de-escaleren en eerste hulp te verlenen aan slachtoffers, om erger letsel te voorkomen en schade en overlast te voorkomen en beperken.

2. Paraatheid

Om snelheid en voldoende slagkracht van de repressieve brandweezorg te organiseren is paraatheid een vereiste. In de gehele regio staan dag en nacht eenheden paraat, gereed om binnen enkele minuten na een spoedeisende melding hulp te verlenen overal in en zelfs buiten de regio. De brandweer biedt daarmee gelijkwaardige zorg aan alle inwoners en bedrijven in de regio.

3. Risicogericht

De VRR monitort de ontwikkelingen in de regio en het ontstaan van nieuwe risico's, bijvoorbeeld als gevolg van de energietransitie. Binnen de kaders van de inrichtingsprincipes richt de VRR de brandweezorg zo optimaal mogelijk in voor de risico's in de regio om een zo groot mogelijke maatschappelijke meerwaarde te bieden met de ter beschikking staande middelen.

4. Zinvol en veilig optreden

Intrinsieke veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor het veilig en zinvol optreden van de brandweer. De brandweer opereert binnen een keten waarin burgers en bedrijven zelf ook verantwoordelijkheid en maatregelen moeten nemen om de (brand)veiligheid op een juiste wijze te waarborgen.

De brandweer zal vanuit haar inspanningsverplichting altijd het uiterste doen wat binnen haar vermogen ligt om mensen te redden en eventuele schade te beperken. Maar het resultaat hiervan is in belangrijke mate afhankelijk van wat nog mogelijk is bij aankomst en in welke mate preventief is geïnvesteerd in het juiste veiligheidsniveau, afgestemd op de feitelijke risico's. De repressieve brandweezorg mag hierbij nadrukkelijk geen compenserende maatregel zijn voor het ontbreken van een dergelijk adequaat (brand)veiligheidsniveau.

5. Preparatie

Om snelheid en slagkracht te kunnen garanderen moet personeel goed opgeleid en getraind zijn en materieel geschikt, veilig gestald en goed onderhouden zijn zodat deze veilig en effectief kunnen optreden. De verdeling van uitruk- en oefenbelasting van eenheden is daarbij een voorwaardenscheppend inrichtingsprincipe om te voorkomen dat de werkdruk te hoog wordt.

6. Vrijwilligheid

De paraatheid wordt georganiseerd door gekazerneerde beroepsmedewerkers en brandweervrijwilligers die op elk moment opgeroepen kunnen worden om naar de kazerne te komen. De VRR zou niet de huidige mate van paraatheid kunnen garanderen zonder de toewijding van ruim 800 brandweervrijwilligers die dag en nacht beschikbaar zijn. De motivatie en het behoud van vrijwilligers is een randvoorwaardelijk inrichtingsprincipe in de organisatie van de repressieve brandweezorg.

3.2 Goede en tijdige ambulancezorg

De Ambulancezorg Rotterdam-Rijnmond (ARR) ziet al jaren een stevige groei in het aantal te leveren diensten (van 544 in 2014 naar 636 in 2022). De komende jaren zal de vraag naar (acute) zorg flink blijven stijgen. De verwachting is dat landelijk het aantal ambulanceritten met 4 procent per jaar zal blijven stijgen tot 2030. Naast het continu werven van nieuw personeel (lees hier meer over in hoofdstuk 5) vraagt dit om het optimaal afdekken van de regio voor ambulancezorg, maar ook om innovatieve manieren die ertoe leiden de beschikbare capaciteit zo efficiënt mogelijk te kunnen inzetten.

De ARR zet zich in om op innovatieve wijze optimale spreiding van goede ambulancezorg te realiseren in de regio.

Spreidingsplan ARR

Het is belangrijk om het postplan/spreidingsplan fundamenteel tegen het licht te houden. Het accent ligt daarbij op het optimaal afdekken van de regio voor ambulancezorg in acuut levensbedreigende situaties (reanimaties, beroertes en dergelijke). De landelijk nieuw in te voeren urgentie-indeling biedt kansen om dit nader uit te werken en de scheiding tussen 'spoedeisend' en 'niet-spoedeisend' verder te verfijnen. Het gaat om meer gedifferentieerde urgenties op basis van inhoudelijke onderbouwing en kwalitatieve indicatoren. Dit moet ervoor zorgen dat de schaarse professionals effectiever zijn in te zetten.

De vorming van één ambulanceorganisatie ARR (de regionale ambulancevoorziening, RAV) biedt de mogelijkheid én het momentum voor structurele keuzes op het gebied van huisvesting (opkomstlocaties en vijf postlocaties). Hiervoor wordt een 'greenfieldscenario' uitgewerkt waarbij zonder beperkingen wordt gekeken hoe een optimale spreiding van post- en opkomstlocaties eruit kan zien. Voor postlocaties is het belangrijkste criterium dat het omliggende gebied optimaal is gedekt en dat de postlocaties aanvullend zijn op elkaar en elkaar qua dekkinggebied dus niet overlappen. Voor opkomstlocaties is het belangrijkste criterium dat deze optimaal gelegen zijn met het oog op de dienstwissel(s). Een belangrijk aspect bij de heroriëntatie op opkomstlocaties en postlocaties betreft de visie op 'de optimale opkomstlocatie' die komend jaar wordt opgesteld.

Zorgcoördinatie

Er loopt inmiddels een pilot met het Zorgcoördinatiecentrum (ZCC) in Rotterdam-Rijnmond. Door het realiseren van een geïntegreerd zorgcoördinatiecentrum waar de hulpvraag door meerdere professionals uit de acute zorgketen wordt beoordeeld (gezamenlijke triage) is het mogelijk patiënten direct door te verwijzen naar de juiste zorgverlener. Dit moet de druk op de spoedzorg beter coördineren en verminderen.

Inzet bike teams

Evenementen, werkzaamheden aan toegangswegen en een toenemende bevolkingsdichtheid leiden er mede toe dat aanrijdtijden om de noodzakelijke ambulancezorg te verlenen onder druk komen te staan. Daarnaast kan het aanrijden met een reguliere ambulance tot gevaarlijke situaties leiden voor de aanwezige mensenmassa. Een effectieve en in andere regio's al beproefde oplossing is de inzet van biketeams. Biketeams zijn wendbaar en kunnen zich gemakkelijker en veiliger verplaatsen tussen bijvoorbeeld winkelend publiek. Door het inschakelen van biketeams kan in drukbezochte gebieden eerder worden gestart met noodzakelijke zorg. Mocht er vervoer naar een zorginstelling nodig zijn, dan kan alsnog overdracht aan een reguliere ambulance plaatsvinden.

3.3 Vakbekwaamheid

De VRR heeft te maken met ontwikkelingen die het steeds moeilijker maken om goed voorbereid en effectief op te treden bij incidenten. Dit heeft verschillende oorzaken.

- De doorstroom van personeel is fors gestegen door:
 - De vergrijzing van het personeelsbestand.
 - Kortere durende dienstverbanden, zowel bij de vrijwilligers als bij de beroepsbrandweer.
 - Het tweede loopbaanbeleid: medewerkers gaan zich eerder bewegen op de arbeidsmarkt en maken de periode van 20 jaar niet vol.
 - Het is lastig om voldoende, gekwalificeerde brandweervrijwilligers te werven gezien de aard van het dienstverband.
- Vrijwilligers zijn minder beschikbaar tijdens de dag-uren omdat ze vaak werkzaam zijn buiten hun woonplaats. Daardoor wordt ten eerste de behoefte aan dagdienstpersoneel in de uitruk steeds minder en dat geldt evenzeer voor de inzet van vrijwilligers in het beroepsrooster.
- De wereld verandert snel. Branden worden complexer en treden minder vaak op. Hierdoor is het van belang om meer te trainen en te oefenen zodat medewerkers, op het moment dat zij nodig zijn, beter voorbereid zijn. Dit vraagt een grotere oefeninspanning van vrijwilligers en beroepskrachten. Bij beroepskrachten betekent dit dat de drie oefendagen niet meer voldoen om op het gewenste niveau te blijven. Bij de vrijwilligers zal vanwege de intensiteit van het oefenprogramma herbezetting nodig zijn, wat onherroepelijk leidt tot extra kosten.

De VRR zet zich in om alle operationele medewerkers dusdanig te bekwamen dat zij een goede basis hebben om op vakkundige, veilige en effectieve wijze incidenten te bestrijden en hulp te verlenen. Daarnaast ziet de VRR erop toe dat operationele medewerkers het geleerde onderhouden, in kunnen spelen op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen die invloed hebben op het werk en over up-to-date vakinhoudelijke kennis beschikken.

Vakbekwaam worden

Om de bezetting van bluseenheden te kunnen continueren en bovendien veilig en effectief te kunnen blijven optreden is het noodzaak steeds vaker een beroep te doen op aanvullend beroepspersoneel en zijn extra vrijwilligers nodig. Dit vraagt om:

- Uitbreiding van het personeelsbestand.
- Verhoging van de opleidingscapaciteit.
- Het - naast de landelijke generieke opleiding - verzorgen van een uitbreiding van het opleidingsprogramma, zodat de inhoud van de opleiding aansluit bij het risicoprofiel van de regio Rotterdam-Rijnmond.

Vakbekwaam blijven

Ook wordt er de komende jaren een flinke inhaalslag gemaakt in het opleiden van instructeurs - en daarna van alle medewerkers - om vakbekwaam te blijven. Hierbij zijn de doelstellingen:

- Vakbekwaamheid wat betreft maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.
- Meer realistisch oefenen voor vrijwilligers.
- Verhogen van de oefenfrequentie (ook voor piketfunctionarissen). Dit geldt ook voor multidisciplinaire oefeningen.
- Leren van incidenten samen met crisispartners waaronder de politie, de GHOR en de waterschappen.
- Rijvaardigheidstraining.

-
- Gebruik van het 'veiligheidspaspoort' en 'profchecks' om opgeleid personeel te toetsen.

3.4 Piketorganisatie versterken

Inwoners van deze regio kunnen vertrouwen op een kundige en betrouwbare hulpverlening. Medewerkers in de piketorganisatie van brandweer, GHOR en crisisbeheersing vervullen cruciale functies in de processen leiding en coördinatie, logistiek en ondersteuning tijdens de bestrijding van branden, rampen en crises. Deze medewerkers vervullen deze belangrijke functies naast een gewone aanstelling bij de VRR of partnerorganisatie. De piketorganisatie van de VRR staat onder druk. Dit heeft een aantal oorzaken:

- Crises zijn steeds vaker complex, langdurig en onvoorspelbaar (creeping crises).
- De samenleving verwacht steeds meer van de overheid en accepteert minder risico's.
- Het speelveld van crises wordt steeds uitgebreider en complexer.
- Er wordt steeds meer gevraagd van de piketfunctionaris in de preparatiefase.
- Vergrijzing van het personeelsbestand.

In totaal ruim maken 80 piketfunctionarissen bij de VRR meer dan 25.000 uren in de piketfunctie. Dat is vaak meer dan waarmee rekening is gehouden in de reguliere dagdienstfunctie. Dit heeft ingrijpende gevolgen voor de vakbekwaamheid, continuïteit en het welzijn van de piketmedewerkers.

In de komende beleidsperiode streeft de VRR daarom naar versterking en verduurzaming van de piketorganisatie om de kwaliteit en uitvoering ook in de toekomst te kunnen waarborgen. De VRR doet dit in samenwerking met haar crisispartners.

De VRR investeert in de continuïteit, toekomstbestendigheid en kwaliteit van haar piketorganisatie.

Onderzoek naar duurzame piketfuncties

Elke piketfunctie heeft een andere werkdruk. Officieren van de brandweer rukken vaker uit dan een informatiemanager. Daarom onderzoekt de VRR de komende beleidsperiode per piketfunctie hoe belastend zo'n functie is.

Maatwerk in versterking

Aan de hand van de onderzoeksresultaten kan een piketpool worden uitgebreid of op een andere manier worden versterkt: het gaat hier overduidelijk om maatwerk. Daarbij staat de mens centraal: een juiste balans tussen piket- en dagfunctie leidt uiteindelijk tot de beste hulp op straat.

Evaluaties GRIP-incidenten

De VRR en ook haar crisispartners streven ernaar een lerende organisatie te zijn, ook op multidisciplinair gebied. Evaluaties van incidenten die vallen binnen de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure (GRIP) en multidisciplinaire oefeningen spelen hierbij een belangrijke rol. Het structureel uitvoeren van de evaluaties biedt een duidelijk inzicht in de operationele teamprestaties. Tegelijk wordt de kwaliteit van het multidisciplinaire optreden gemeten. De uitkomsten van deze evaluaties en een systematische toepassing van de gebleken leerpunten vormen vervolgens de basis van onder meer het vakbekwaamheidsprogramma, de planvorming, de inzet bij incidenten en de vakbekwaamheid van crisisfunctionarissen. Deze werkwijze vergroot daardoor het lerend vermogen van de crisisorganisatie als geheel en van de crisisfunctionarissen in het bijzonder.

4 Het samenwerkingsplatform voor veiligheid

De VRR brengt kennis, ervaring, ketenpartners, burgers, bedrijven en organisaties bij elkaar om daarmee op een effectieve en efficiënte wijze de veiligheid te bevorderen. Dit is een belangrijk uitgangspunt waaruit de meerwaarde van de veiligheidsregio direct blijkt. De VRR bleek de afgelopen jaren een goed platform te zijn om crises of andere ontwikkelingen die de veiligheid in de regio bedreigen samen met partners aan te pakken. Dit kwam duidelijk naar voren tijdens de coronacrisis, vluchtelingenopvang, de lekkage uit de Bow Jubail met de schoonmaak van zwanen, de Brexit en terreurdreiging. De VRR pakte steeds haar rol als regionaal verbinder.

De samenwerking tussen en met gemeenten speelde ook een belangrijke rol bij recente crises als de coronapandemie en de opvang van vluchtelingen in de regio. Bevolkingszorg ontwikkelde zich tot een volwaardig partner van de hulpdiensten. Dat organische proces vraagt nu om verdere professionalisering om steeds betere zorg aan de inwoners van de regio te kunnen bieden.

Naast samenwerking met partners in de crisisbeheersing speelt ook de beschikbaarheid van informatie een belangrijke rol. Informatie is cruciaal voor het nemen van besluiten tijdens een crisis of incident. Het Multi Intelligence Center levert een belangrijke bijdrage aan de effectiviteit van de crisisbeheersing en incidentbestrijding in de regio door de juiste informatie, in de juiste hoeveelheid, op het juiste moment, in de juiste vorm bij de juiste hulpverlener of crisisfunctionaris te krijgen

Om de crises van de toekomst het hoofd te kunnen bieden en het samenwerkingsplatform voor veiligheid te blijven richt de VRR zich de komende beleidsperiode op een versteviging van de netwerkfunctie van de eigen organisatie, de verdere professionalisering van bevolkingszorg en de ontwikkeling van een Multi Intelligence Center.

4.1 Netwerkfunctie veiligheidsregio's

De VRR is al jaren het samenwerkingsplatform bij rampen en crises. Maar door een complexer wordende maatschappij zien we naast de klassieke flitsrampen steeds vaker ongekende en nieuwe crisistypes. Bestaande samenwerkingen met partners richten zich voornamelijk op klassieke risico's met een lokale impact, waarbij sprake is van een duidelijk bron- en effectgebied. Nieuwe crises zijn langduriger, complexer en onvoorspelbaar van aard, 'creeping crises'. Dat bleek bijvoorbeeld uit de coronacrisis, de vluchtelingenopvang en de overstromingen in Limburg.

De VRR ontwikkelt zich tot een crisisorganisatie die voorbereid is op traditionele rampen en crises én op hedendaagse 'creeping crises'.

De aard en omvang van een crisis moeten bepalend zijn voor de crisisbestrijding en niet de grens van een regio, de begrenzing van bestuurlijke bevoegdheden of het werkgebied van organisaties. Om dit type crises het hoofd te bieden dient de VRR de crisisbeheersingsorganisatie te verbreden. De versteviging van de netwerkfunctie van de VRR is daarom de komende beleidsperiode een belangrijk speerpunt. Het is van belang om dit samen met partners en gemeenten te doen.

Verstevigen netwerkfunctie VRR

Crisismanagement is netwerkmanagement. Het bestrijden van nieuwe, ongekende crises doet de VRR met meerdere partijen, zowel binnen als buiten het publiek domein. Bijvoorbeeld een grote hack bij een waterkering. Hierbij is kennis van buitenaf nodig en kunnen verschillende publieke- en private partijen aansluiten aan bij de crisisbeheersing. Daarom investeert de VRR de komende jaren in samenwerking om nieuwe typen crises het hoofd te bieden. Het gaat daarbij vooral om:

- Het verstevigen van deelname aan bestaande samenwerkingsverbanden, zoals op het gebied van waterveiligheid samen met de waterschappen in de regio.
- Het deelnemen aan nieuwe samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld op het gebied van digitale verstoringen.
- Het oprichten van nieuwe samenwerkingsverbanden als de situatie daarom vraagt.

Een crisis bestrijden vanuit een netwerk vereist crisisfunctionarissen met verbindende eigenschappen. Daarom is vereist:

- Het ontwikkelen en verbeteren van verbindende competenties bij Operationeel Leiders en Leiders Commando Plaats Incident.

GHOR

Ondanks de discussie die momenteel gevoerd wordt over de positie van de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) is de VRR ervan overtuigd dat de GHOR de onmisbare publieke schakel in het grotendeels geprivatiseerde zorglandschap is. De Directeur Publieke Gezondheid (DPG) moet slagvaardig kunnen opereren op het snijvlak van de publieke gezondheid, acute zorg en het veiligheidsdomein. Dit vraagt om een netwerkorganisatie waar door middel van het stellen van gezamenlijke doelen en het nemen van eigen verantwoordelijkheden adequaat zorg is te verlenen wanneer zich een ongeval, ramp of crisis voordoet. De GHOR moet hier goed op voorbereid zijn. Naar aanleiding van de coronacrisis en de evaluaties van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en Wet publieke gezondheid (Wpg) moet er een antwoord komen op wat de verantwoordelijkheden, de positie en de taken zijn van de GHOR in het krachtenveld van de acute gezondheidszorg, de publieke gezondheidszorg en het veiligheidsdomein, oftewel de 'witte kolom' van hulpverlening. Zorgcontinuïteit is een belangrijke factor

gebleken in de coronacrisis. Een goede beoordeling hiervan staat of valt bij toegang tot het netwerk en informatie van zorgpartners, waarbij vertrouwen over en weer een sleutelrol speelt.

De komende beleidsperiode streeft de VRR daarom naar:

- Het versterken van regie- en coördinatiefunctie van de GHOR en een doorontwikkeling naar een vernieuwde GHOR 2.0.

4.2 Bevolkingszorg

Bevolkingszorg is volop in ontwikkeling. Er zijn al diverse stappen gezet naar het verder professionaliseren van bevolkingszorg in een samenleving die sterk in verandering is en waarbij risico's veranderen. Zowel op landelijk als op regionaal niveau bestaat de wens bevolkingszorg verder te versterken en te werken aan een toekomstbestendige bevolkingszorg waarbij ook ingespeeld kan worden op nieuwe soorten crises.

Bevolkingszorg realiseert een hoogwaardige gemeentelijke crisisorganisatie in deze regio, om zo een betere zorg aan en met de inwoners te kunnen leveren. Hierbij werkt de VRR op regionaal niveau samen waar het kan, en versterkt op lokaal niveau waar het moet. Bevolkingszorg is daarbij een volwaardige partner van de andere hulpdiensten.

Bevolkingszorg zal een eigen beleidsplan 2023-2027 opstellen, waarin wordt beschreven hoe deze missie wordt omgezet in een visie op de ontwikkelrichting van bevolkingszorg en de strategische doelstellingen voor de komende vier jaar.

Momenteel zijn er drie landelijke programma's binnen het domein bevolkingszorg:

- Uniform kwaliteitsniveau Bevolkingszorg van het Veiligheidsberaad.
- Versterking Crisisbeheersing en Brandweezorg van het ministerie van Justitie en Veiligheid.
- Programma Doorontwikkeling Bevolkingszorg van het Landelijk Netwerk Bevolkingszorg.

Vanuit Rotterdam-Rijnmond is de VRR goed aangesloten bij deze programma's, en de uitkomsten hiervan vormen een belangrijke bijdrage aan het eigen beleidsplan. Daarnaast zullen ook de leerpunten uit de meest recente crises een rol spelen.

De belangrijkste thema's in het beleidsplan Bevolkingszorg zijn:

1. Regionale samenwerking en coördinatie

Bevolkingszorg is een gemeentelijke verantwoordelijkheid, waarbij regionaal wordt samengewerkt onder coördinatie van de Veiligheidsregio. Uit de evaluatie van de Wvr is het advies naar voren gekomen de verantwoordelijkheid voor de regie op bevolkingszorg bij het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio te leggen. In veiligheidsregio wil de VRR binnen het Algemeen Bestuur verdere afspraken maken over de regionale samenwerking, afstemming, coördinatie en komen tot een uniform kwaliteitsniveau, waardoor zowel regionale als bovenregionale samenwerking gemakkelijker wordt. Daarbij is het van belang een evenwicht te vinden tussen expertise van een bepaald domein en de kennis van de lokale gemeenschap. Daarnaast krijgt de positie van de Commissie van Advies Gemeenten (CAGEM) aandacht, met het oog op regionale afstemming en advisering aan het Algemeen Bestuur.

2. Meer hybride organisatievorm

Nieuwe soorten crises vragen een ander soort expertise en zijn vaak langduriger dan de traditionele flitsrampen. Daarom is het van belang vooral te investeren in de kernfuncties en taken binnen bevolkingszorg. Daaromheen kan dan een hybride organisatievorm tot stand komen, waarbij expertise wordt gemobiliseerd vanuit de staande organisatie op basis van wat nodig is. Door deze organisatievorm wordt het makkelijker langdurigere crises het hoofd te bieden en gemeentelijke disciplines te laten aanhaken voor een brede belangenafweging.

3. Versterken van bevolkingszorg

Bevolkingszorg is een belangrijk onderdeel van de multidisciplinaire crisisbeheersing en is op weg een volwaardig partner te worden van de overige hulpdiensten. In het plan van aanpak 'Basis op orde' zijn afspraken gemaakt en stappen gezet naar verdere professionalisering van bevolkingszorg. Met de

ontwikkeling van regionale kwalificatieprofielen en opleidingskaders, de eerste stappen in het opzetten van gezamenlijke opleidings-, oefen- en trainingsactiviteiten, het verbeteren van de informatiedeling en het opstellen van heldere afspraken met betrekking tot crisiscommunicatie. Dit proces is nog volop gaande. De komende jaren zal de VRR hierin blijven investeren. Aandachtspunten daarbij zijn:

- Vakbekwaam worden en blijven.
- Bevolkingszorg als netwerker/verbinder (tussen hoofdstructuur en gemeentelijke diensten).
- Effectief en efficiënt omgaan met de capaciteit en expertise binnen de regio (elkaar kennen en weten waar welke expertise zit, onderzoek naar mogelijkheden van gezamenlijke piketpools, enzovoort).
- Verder verbeteren van de informatiepositie van bevolkingszorg.

4. Crisiscommunicatie

Crisiscommunicatie wordt als een belangrijk proces binnen bevolkingszorg ervaren. De evaluatiecommissie Wvr adviseert crisiscommunicatie een eigenstandig proces te laten zijn onder de verantwoordelijkheid van de gemeenten. In de aankomende beleidsperiode wordt verder uitgewerkt wat dit betekent voor de taken en verantwoordelijkheden tussen VRR en gemeenten.

4.3 Multi Intelligence Center

Informatie is er bij de VRR volop, maar vaak niet op het juiste moment op de juiste plaats. In de huidige situatie ontbreekt daardoor vaak doelmatigheid en doeltreffendheid. Veel functionarissen steken gelijktijdig veel tijd in het inwinnen en delen van uiteindelijk dezelfde informatie. Daarbij is de beschikbare informatie vaak niet voldoende, komt deze laat beschikbaar, is deze niet te vinden of niet toegankelijk. Dat leidt ertoe dat bij incidenten beslissers hun oordeel niet goed onderbouwd kunnen maken en hulpverleners soms onnodig meer risico's lopen. Het gevolg is dat incidenten regelmatig langer duren dan nodig omdat het meer tijd kost om bijvoorbeeld relevante informatie over een bouwwerk op te vragen.

Met de ontwikkeling van het Multi Intelligence Center (MIC) is de VRR uniek in Nederland. Het MIC zorgt ervoor dat alle relevante informatie, zowel ten tijde van een incident als daarbuiten, beschikbaar is voor alle betrokken functionarissen. Het MIC is een samenwerking van:

- Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
- Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
- Gezamenlijke Brandweer Rotterdam
- Het Informatieknooppunt (IKP) – in samenwerking met GGD en TNO
- Het Realtime Intelligence Center (RTIC) van de politie
- Meldkamer Rotterdam

Landelijk wordt ingezet op een Knooppunt Coördinatie regio's - Rijk (KCR2) om informatie-uitwisseling efficiënter te laten plaatsvinden in samenwerking tussen veiligheidsregio's onderling, tussen Rijk en regio's, tussen de algemene en functionele kolom en andere crisispartners. Ook in de aankomende beleidsperiode levert het MIC hieraan een bijdrage.

De VRR maakt met het MIC de crisisbeheersing en de incidentbestrijding effectiever en slagvaardiger, verhoogt de veiligheid van de mensen in het veld, verstevigt de gemeenschappelijke informatiepositie van de beslissers en voert centraal de regie op veiligheidsaspecten.

Met en door het MIC ontwikkelt de VRR zich van een 'organisatie met informatie' naar een 'informatieorganisatie'. Daarbij staat informatie-gestuurde incident- en crisisbestrijding centraal. Voor iedereen die professioneel is betrokken bij incidenten en crises en informatie wil over potentiële risico's, ontwikkelende situaties, incidenten en crises is het Multi Intelligence Center (MIC) een centrum dat zeven dagen per week onafgebroken datastromen ontvangt, analyseert, duidt en presenteert en op grond daarvan prognoses maakt. Samenwerking met partners is hierbij van groot belang.

In tegenstelling tot het huidige systeem van informatiemanagement is het eindresultaat van het MIC gericht op het geven van een real time-overzicht met hoge kwaliteit intelligence, gebaseerd op een combinatie van gevalideerde informatie, big data, duiding en kunstmatige intelligentie.

Het MIC gaat bijdragen aan een effectievere, slagvaardigere, veiligere en informatie-gestuurde crisisbeheersing en incidentbestrijding door:

- Informatieverbinding tussen de verschillende diensten en crisispartners te organiseren in de 'koude' situatie om ook direct te kunnen gebruiken in de 'lauwe' of 'warme' fase.
- Het versterken van de positie van de calamiteiten-coördinator.

-
- De juiste informatie, in de juiste hoeveelheid, op het juiste moment, in de juiste vorm bij de juiste hulpverlener/crisisfunctionaris te krijgen (voorafgaand, tijdens en na incidentbestrijding, rampenbestrijding en crisisbeheersing) met als doel het juiste besluit te kunnen nemen.
 - Samen te werken met partners.
 - Samen te werken met de wetenschap door met behulp van universiteiten een MIC-fieldlab tot stand te brengen (naast het operationele MIC) om zich met de daaruit voortvloeiende gegevens continu te blijven ontwikkelen en groeien.

5. Klaar voor de toekomst

De VRR is een organisatie die elk uur van de dag en 365 dagen per jaar hulp en zorg verleent: de VRR is er altijd! Daarnaast moet de VRR als crisisorganisatie altijd rekening houden met het ondenkbare. Er is altijd een 'what if' component in het werk, waarop de VRR onmiddellijk moet kunnen inspelen. Dat maakt de VRR tot een unieke organisatie. Dit betekent dat de VRR moet kunnen schakelen van dagelijks werk naar oplossend vermogen voor de toekomst. Dit vraagt om flexibiliteit van de ondersteunende afdelingen. Ook zij krijgen te maken met de veranderingen in de samenleving en binnen de eigen organisatie. Wendbaarheid, duurzaamheid, openheid en informatiebeveiliging zijn daarom belangrijke thema's voor de komende beleidsperiode, die hieronder één voor één een verdere toelichting krijgen.

5.1 Wendbaar

De VRR is wendbaar: zij kan gemakkelijk schakelen tussen het dagelijks werk en de vraagstukken van de toekomst. De VRR geeft talent de ruimte in een steeds veranderende omgeving.

De komende beleidsperiode wil de VRR aan zeven thema's extra aandacht schenken om dit te bereiken:

Strategische Personeelsplanning

De wendbaarheid die de VRR van zichzelf vraagt heeft haar weerslag op de kwaliteit en kwantiteit van het personeelbestand. Hoe zorgt de organisatie ervoor dat ook in de toekomst de juiste man/vrouw op de juiste plek zit? De VRR wil met Strategische Personeelsplanning als hulpmiddel voor leidinggevendenden op een effectieve en gerichte manier een optimale bezetting van de organisatie bewerkstelligen. Dat geldt voor de korte en de lange termijn. Wanneer dit niet gebeurt, leidt dit tot dure oplossingen op de korte termijn zoals veel overwerk, inhuur van relatief duur personeel en het versneld moeten uitvoeren van opleidingen. Het risico daarvan is (langdurige) uitval als gevolg van gezondheidsklachten of uitstroom van personeel.

Werving van deskundig personeel

Het aantrekken en behouden van personeel op een schaarse arbeidsmarkt is een belangrijk aandachtspunt voor de komende beleidsperiode. Zowel bij de ambulancedienst, de meldkamer als bij de brandweer zal daarom extra aandacht zijn voor de werving van personeel.

Vooraf bij verpleegkundig personeel voor inzet in de ambulancezorg bestaat er schaarste. Voortdurend werven van personeel is daarom absolute noodzaak. De werving boort telkens gericht andere en nieuwe doelgroepen aan. Het leveren van meer zorg op maat biedt de mogelijkheid om zorgprofessionals van diverse kwalificatieniveaus in dienst te nemen of de op dit gebied al bestaande formatie (bijvoorbeeld laag- en middencomplexe zorg) uit te breiden. Daarnaast is er landelijk een nieuwe opleidingstructuur in de maak voor alle verpleegkundige acute zorgopleidingen. Doel daarvan is medewerkers sneller en meer gericht op te leiden met mogelijkheden voor snellere doorstroom.

Ook voor meldkamerfuncties is er sprake van schaarste. Er wordt gezocht naar nieuwe wegen om patiëntenzorg van voldoende kwaliteit en kwantiteit te kunnen blijven bieden. Het toegepaste digitale uitvraagstelsel Professional Quality Assurance (ProQA) biedt hierin mogelijkheden. Wereldwijd wordt al op diverse plaatsen met dit triagesysteem gewerkt door niet-verpleegkundig centralisten. Niet-verpleegkundig centralisten staan daarbij onder supervisie van een regie-verpleegkundige. Een dergelijke proef vraagt om moed, medewerkersparticipatie, zorgvuldige implementatie en periodieke evaluatiemomenten.

Vrijwilligheid bij de brandweer

Het landelijk vraagstuk rondom de bouwsteen verplichtend karakter heeft ook gevolgen voor de VRR. Om te kunnen voldoen aan Europese wetgeving is er een werkgroep opgericht die zich buigt over de mogelijkheden die er zijn om voldoende onderscheid te maken tussen beroepsmedewerkers en vrijwillige medewerkers binnen de brandweer. De VRR is vertegenwoordigd in deze werkgroep en levert zo een bijdrage aan een toekomstbestendige brandweerorganisatie. Hierbij blijft het van belang om de ontwikkelingen op dit dossier op de voet te volgen en in kaart te brengen. De VRR is in grote mate afhankelijk van haar vrijwilligers en zet zich daarom in om een toekomstbestendige oplossing voor dit

vraagstuk te vinden. Daarnaast blijft de VRR zich inzetten om voldoende vrijwilligers te werven en op te leiden. Ook wordt er in de Visie op Incidentbestrijding onderzocht welke mogelijke alternatieve aanstellingsvormen in de toekomst een bijdrage zouden kunnen leveren aan het werven en behouden van voldoende vrijwilligers.

Veilige werkomgeving: diversiteit en inclusie

De regio Rotterdam-Rijnmond kenmerkt zich door een hoge diversiteit aan culturen, kennis en zienswijzen. Deze kwaliteiten – de afspiegeling van de samenleving – ziet de VRR graag terug in de organisatie: de VRR wil niet diverser zijn, maar moet diverser zijn. Het is van het grootste belang dat de VRR midden in de maatschappij staat en diversiteit omarmt, zodat verschillen juist worden gewaardeerd. Dit draagt bij aan de kwaliteit van de dienstverlening.

De visie luidt als volgt: 'De VRR heeft een inclusieve organisatiecultuur waarin diversiteit gewoon is'. Inclusief betekent dat iedereen zich betrokken en gewaardeerd voelt, niet ondanks maar dankzij de verschillen. Niemand wordt op basis van zijn of haar individuele eigenschappen buitengesloten, impliciet of expliciet. Diversiteit betekent dat er op allerlei aspecten verschillen zijn tussen medewerkers, zoals leeftijd, migratieachtergrond, gender, karaktereigenschappen en geaardheid. Een inclusieve cultuur zorgt voor een veilige, open en aantrekkelijke werkomgeving. Door bewustwording, kennisdeling en institutionalisering kunnen diversiteit en inclusiviteit binnen de VRR vanzelfsprekend zijn.

Ook een veilige werkomgeving is belangrijk. Er is bij de VRR geen ruimte voor grensoverschrijdend gedrag. Er is behoefte aan een werksfeer waarin dilemma's, twijfels en angsten bespreekbaar zijn. Er zijn drie interne vertrouwenspersonen, een externe vertrouwenspersoon en een integriteitsfunctionaris waar medewerkers terecht kunnen met hun verhaal.

Vitaliteit

Vanuit goed werkgeverschap streeft de VRR naar het voorkomen en het structureel op een laag niveau houden van verzuim. De eigenschap om als werkgever scherp in beeld te hebben of medewerkers 'goed in hun vel' zitten en mogelijke gezondheidsrisico's tijdig te kunnen signaleren, levert een waardevolle bijdrage aan de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Naast een reductie van verzuimkosten resulteert dit in een hogere kwantiteit en kwaliteit van de dienstverlening en tegelijkertijd in meer vitaliteit en werkplezier. Dit vraagt om een cultuuromslag binnen alle lagen van de organisatie en een integrale aanpak op strategisch, tactisch en operationeel niveau.

Leren en ontwikkelen

Het zijn van een wendbare organisatie stelt eisen aan de medewerkers: deskundig, toegankelijk, verbindend en onderscheidend. Voor alle medewerkers geldt de uitdaging om zich te ontwikkelen in een snel veranderende maatschappij en organisatie. De VRR wil een organisatie zijn die leren op alle niveaus (individueel, collectief en op organisatieniveau) stimuleert, de resultaten daarvan koestert en zichzelf als gevolg daarvan steeds verder ontwikkelt. Dit 'leren en ontwikkelen' levert een deskundige professional op die dagelijks veilige en kwalitatief goede hulp en zorg verleent, of hier een bijdrage aan levert, in zijn of haar ontwikkeling. Leren en ontwikkelen betekent niet alleen opleiden maar ook werkplekleren, talentontwikkeling en duurzame inzetbaarheid. Een meer inclusieve talentbenadering zorgt ervoor dat de aandacht van Management Development niet alleen gericht is op (potentieel) leidinggevenden, maar zich verbreedt naar (potentiële) senior experts (strategische adviseurs) om te voorkomen dat sleutelposities binnen de VRR onbemand blijven. Het management krijgt ondersteuning door de leden daarvan inzicht te

geven in wat de nieuwe generaties medewerkers belangrijk vinden in hun werk en wat zij nodig hebben om zich voor langere tijd te willen verbinden aan VRR.

Hybride werken

Ook het hybride werken waarbij er sprake is van tijd- en plaatsonafhankelijk werken draagt bij aan de wendbaarheid van het personeel: dit stimuleert eigen verantwoordelijkheid en ondernemerschap. Met de uitgangspunten 'vertrouwen, verantwoordelijk en vrijheid' is het werk optimaal, efficiënt en plezierig te organiseren. De VRR stimuleert haar medewerkers met werkomgevingen waarin zij optimaal kunnen presteren in hun werk. Flexibiliteit en wendbaarheid in werken: de VRR maakt het mogelijk!

5.2 Duurzaam

Landelijk zijn doelen afgesproken in onder meer het Klimaatakkoord, het Grondstoffenakkoord, de Wet Banenafspraken, evenals op internationaal niveau in bijvoorbeeld het beleid rond Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) en de VN-ontwikkelingsagenda 2015-2030 met zijn zeventien Sustainable Development Goals (SDG's). Een deel van deze doelen is omgezet in wettelijke verplichtingen en voor een deel neemt de VRR op eigen initiatief haar maatschappelijke verantwoordelijkheid. Dit blijkt uit de ondertekening van het manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI). Deze ondertekening houdt in dat de VRR naast de inkoopsprijs ook nadrukkelijk oog heeft voor de effecten van inkoop op de omgeving (klimaat, milieu, grondstoffen) en sociale aspecten.

De VRR-brede duurzaamheidsambitie is om een klimaatneutrale en circulaire organisatie te zijn in 2040.

De komende jaren houdt de VRR zich aan het MVI-manifest en werkt op weg naar 2040 aan drie aandachtspunten: mens, klimaatbewust en circulair. Deze thema's zijn uitgewerkt in een praktisch en toepasbaar MVI-actieplan dat ertoe moet leiden dat de VRR in 2027 niets meer inkoop zonder vooraf te toetsen welke MVI-thema's kansrijk zijn om toe te passen. Hiermee geeft de VRR significant invulling aan een inclusieve en leefbare wereld binnen de daarvoor gestelde kaders. Daarmee wordt duurzaamheid onderdeel van het DNA en het handelen van de VRR. Duurzaamheid begint bij de VRR zelf: als overheidsorganisatie geeft zij het goede voorbeeld.

5.3 Open en transparant

Meetbaarheid in beleid

Tijdens het gesprek over de ontwikkelagenda van de VRR heeft het bestuur nadrukkelijk aangegeven dat er aandacht moet komen voor het vergroten van de transparantie van het proces van programmabegroting en verantwoording en voor het versterken van de (informatie)positie van het bestuur.

Met het oog op een meer transparante informatievoorziening rondom de programmabegroting en verantwoording richt de VRR zich erop de gestelde doelen inzichtelijker, meetbaar en transparanter te maken. Dit zal ook gebeuren door er (prestatie)indicatoren aan te koppelen. Een eerste stap daarin is de programmabegroting 2023. In 2023 wordt dit proces verder verfijnd: de indicatoren worden periodiek gemeten en er vindt een rapportage plaats over de bevindingen.

Wanneer maatschappelijke ontwikkelingen in de toekomst leiden tot een aanvulling of bijstelling van het takenpakket van de VRR krijgt het Algemeen Bestuur dit onmiddellijk ter expliciete besluitvorming voorgelegd inclusief bijbehorende financiële consequenties.

Proactieve mediastrategie

De coronacrisis heeft ertoe bijgedragen dat de naamsbekendheid van de VRR is vergroot. Steeds meer mensen weten de VRR te vinden en weten bij wie ze terecht kunnen voor informatie en eventueel ondersteuning. Het gebruik van social media (Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn en YouTube) als contactkanalen heeft ook het voordeel dat de VRR beter, sneller en gericht informatie kan plaatsen en aandacht kan schenken aan onderwerpen die op dat moment actueel zijn.

De komende beleidsplanperiode wil de VRR zich niet alleen richten op de actuele informatiebehoefte maar ook inspelen op toekomstige thema's door middel van een actieve mediastrategie om zodoende de bekendheid van de VRR nog verder te verbreden. Dat is geen doel op zich, maar draagt wel bij aan de veiligheid door brede informatieverstrekking. Daarnaast is naamsbekendheid ook nodig om personeel aan te trekken: door als werkgever actief te zijn op social media en in persuitingen positioneert de VRR zich op de arbeidsmarkt.

Transparant

Per 1 mei 2022 treedt de Wet open overheid (Woo) in werking. Deze heeft als doel overheden en semi-overheden transparanter te maken. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Daarmee komt de huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) te vervallen. De VRR profileert zich al jaren als een zeer open organisatie die graag informatie publiceert en deelt. De mediastrategie is erop gericht om proactief informatie openbaar toegankelijk te maken nog voordat de informatievraag is gesteld. De VRR positioneert zichzelf als informatiekanal voor veiligheid door een actieve mediastrategie.

5.4 Informatievoorziening op orde

Om de crises van de toekomst te kunnen beheersen is beschikbaarheid van de juiste informatie cruciaal. Goede informatievoorziening zorgt ervoor dat de medewerkers van de VRR hun werk effectiever en veiliger kunnen doen. Daarnaast is er ook een grote informatiebehoefte bij bestuurders, burgers en de pers. Die behoefte bestaat zowel in real-time tijdens een incident of crisis om de juiste besluiten te kunnen nemen, als na afloop om verantwoording af te leggen. Informatieanalyse is hard nodig om de incidenten van de toekomst het hoofd te kunnen bieden.

Waar aan de ene kant steeds meer behoefte is aan informatiedeling, klinkt aan de andere kant een oproep voor informatiebeveiliging. Bij de VRR wordt veel informatie verwerkt en gedeeld waarmee zorgvuldig moet worden omgegaan. Ook worden medewerkers bewust gemaakt van het veilig omgaan met hun gegevens.

De VRR voorziet haar medewerkers van de juiste informatie en tools om hun werk effectief en veilig te kunnen doen en zorgt voor adequate informatiebeveiliging.

Informatievoorziening

De VRR beschikt op dit moment deels over de benodigde technische voorzieningen om haar hulpverleners van informatie te kunnen voorzien. De manier waarop dit nu is ingericht is echter nog te weinig professioneel om hierop te kunnen vertrouwen. De huidige voorzieningen zijn heel kwetsbaar, terwijl de hulpverleners op straat afhankelijk zijn van deze voorzieningen om effectief en veilig hun werk te kunnen doen. Wanneer technische voorzieningen uitvallen, kunnen gevaarlijke situaties ontstaan, zeker omdat incidenten steeds ingewikkelder en langduriger worden.

Er is een aantal belangrijke stappen nodig in de informatie-huishouding van de VRR:

- Informatievoorziening voor vitale processen redundant (tweezijdig) uitvoeren zodat beschikbaarheid beter is gewaarborgd.
- Het beschikbaar hebben van voldoende en goed werkende devices (mobiele telefoons, navigatie tools, pagers, portofoons, enzovoort.) zodat alle medewerkers hun werk kunnen doen.
- Onderzoeken van de mogelijkheden van informatie-gestuurd werken.

Informatiebeveiliging

Datalekken, virusaanvallen, internetcriminaliteit, identiteitsfraude en andere (digitale) dreigingen blijven onverminderd een risico. De VRR is op dit moment te vergelijken met een watermeloen. Door de harde schil is het moeilijk om binnen te komen, maar aan de binnenkant is het beveiligingsniveau nog niet daar waar het wezen moet. Informatiebeveiliging blijft daarom de komende jaren een belangrijk punt van aandacht. De VRR wil de komende beleidsperiode het volgende bereiken:

- Een hoger beveiligingsniveau realiseren, onder meer door het aanbrengen van compartimentering in het VRR-netwerk en betere beveiliging van mobiele devices, zoals smartphones, laptops en tablets.
- De continuïteit waarborgen door het redundant uitvoeren van de bedrijfs-kritische infrastructuur.
- Werken volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).
- Trainingen voor medewerkers om bewust en veilig om te gaan met gegevens.

Vaststelling

Besluit vaststelling Beleidsplan 2023-2027

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van de VRR d.d. 31 augustus 2022 en overwegende artikel 14 van de Wet Veiligheidsregio's;

Besluit:

Het Beleidsplan 2023-2027 vast te stellen in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 14 september 2022.

mr. drs. A. Littooj
Secretaris

ing. A. Aboutaleb
Voorzitter